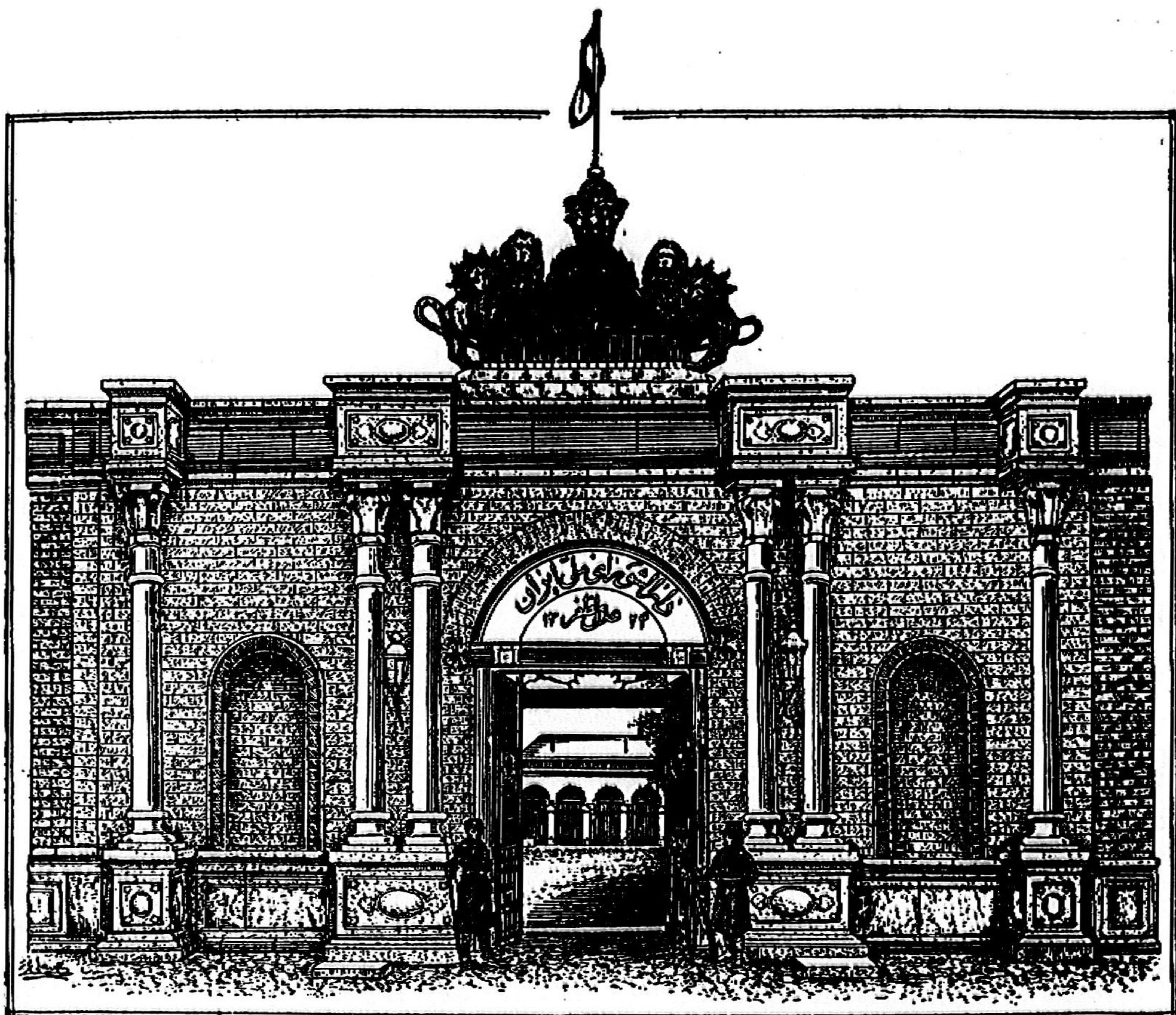

دوره ششم تفهینیه

جلسه	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	شماره
۱۴۱		۱۰۶
تاریخ تأسیس آذر	مندرجات	قیمه اشتراك
۱۳۰۵	فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی	داخله ایران سالیانه ده تومان
جلسه يك شنبه ۱۹	خواهد بود	خارجه « دوازده تومان
شهریور ماه ۱۳۰۶	پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در يك شماره منتشر میشود.	قیمه تك شماره
مطابق ۱۴ ریم الاول	مطبعة مجلس	يك قران
۱۳۴۶		

فهرست مندرجات

شماره	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	مذاکره نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع به اعتبار اضافی بلدیہ اصفهان و اصوبب آن	۲۱۷۹	۲۱۹۶
۲	مذاکره نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع به ده هزار تومان اعتبار برای مخارج احصائیه و توزیع تذکره و راهنمایی ایران در عراق عرب و تصویب آن	۲۱۹۶	۲۲۰۱
۳	قانون اجازه پرداخت سی و سه هزار تومان اضافی به بلدیہ اصفهان در ۱۳۰۵ و ۱۳۰۶	۲۲۰۲	
۴	قانون اعتبار ده هزار تومان مخارج احصائیه و توزیع تذکره و راهنمایی باتباع ایران مقیم عراق عرب	۲۲۰۲	

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يك شنبه نوزدهم شهر بورماه ۱۳۰۶ مطابق ۱۴ ربیع الاول ۱۳۴۶

جلسه ۱۴۱

غائبین بی اجازه جلسه قبل
آقابان : سهراب خان - دکتر سنک - عراقی - امام
جمعه شیراز - خطیبی - افشار - سید ابراهیم ضیاء - آقا
علی زارع - مهدوی - عباس میرزا - فرمند - احتشامزاده

(مجلس دو ساعت و سه ربع قبل از ظهر
برپاست آقا پیرنیا تشکیل گردید .)
(صورت مجلس پنجمشنبه شانزدهم شهر بور
را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)

کنج بخش - وزیري - طباطبائی - وکیل - ثقة الاسلامی
اسکندری - محمد ولي میرزا - عدل - جوائشیر - میرزا -
ابراهیم اشقیان - حاج شیخ عبدالرحمن - ابنت الله زاده اصفهانی
غائبین بن اجازه جلسه قبل

آقایان : محمد ولی خان اسدی - علی خان اعظمی
لظام مافی - حشمتی - حاج حسن آقا ملک - زعیم
فرشی - حاج آقا رضا رفیع - اعتبار - روحی - مبرممتاز - یاسائی
قوام شیرازی - افسر - آقا زاده سبزواری - سید حسین
آقایان - حاج میرزا مرتضی - میرزا عبدالحسین -
حاج غلامحسین ملک - امیر اسدالله خان عامری - حاج
آقا حسین زنجانی - مولوی

در آمده کان بن اجازه جلسه قبل

آقایان : اسفندیاری - شریعت زاده - بهار - میرزا -

حسن خان وثوق

رئیس - آقای معتضد استرآبادی

معتضد استرآبادی - بنده بزور در ضمن عرایض
خودم عرض کردم که يك ملیوت خرج امثال آقای
مصدق السلطنه شده و از مجلس که خارج شدم بعضی
از آقایان فرمودند که لفظ امثال نداشت در صورتیکه
مقصود بنده امثال آقای مصدق السلطنه بود استدعا دارم
بفرمائید اصلاح شود

رئیس - چون خود قضیه نوشته نشده کله امثال را
هم نمیشود ضمیمه کرد.

صورت مجلس ابرادی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد.

رئیس - چند فقره پیشنهاد در جلسه گذشته راجع
به دستور امروز رسیده بود و چون وقت گذشته بود
قرائت نشد حالا قرائت میشود.

(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقایان حاج میرزا حبیب الله امین و جلالی

شده . مثلاً کنند چهار هزار تومان پیدا کرد چون
لواقلش آن طور بوده و شیراز ماهی هزار تومان ندارد
بنا بر این اگر بنا است نسبت به شهرها از حیث
تنظیم و بلدیه و صحیه رعایتی بشود باید نسبت به
تمام شهرهای ایران متساویا باشد چه خصوصیت پیدا
کرده . چون آقای فاطمی وزیر داخله بوده اند این
لابحه را

جلائی - اصفهان وکیل دارد چه مربوط به آقای
فاطمی است .

رئیس - اگر مخالف هستید وقتی مطلب مطرح
میشود بفرمائید .

بامداد - بنده نسبت به مطرح شدنش هم مخالفم
مگر اینکه همه بالسویه شود .

رئیس - اگر با مطرح شدنش مخالفید و دلایلی
در این زمینه دارید بفرمائید .

بامداد - عرض کنم همانطور که آقای دادگر هم
فرمودند ما امور جاریه فوری زیاد داریم . از حیث
امور اقتصادی که لایحه اش آمده است ولی
مدفون شده است در صورتیکه از بهترین لواحق است
آزما مقدم بر تمام دستورها باید مطرح کرد و البته
در يك موقعیکه مجلس کارش کمتر شد امثال لایحه بلدیه
اصفهان را بیاورند مطرح کنند و هر طور هم مجلس
رای داد البته مطاع است . در همین پیشنهاد هائی که
شد بعضی لواحق هست که مهم تر از لایحه بلدیه اصفهان
است . این است که بنده با مطرح شدن و اصل این
لایحه مخالفم .

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - عرض کنم نماینده محترم در بدو فرمایشاتشان
راجع به مزایای اصفهان بقدری فرمودند که لازم نیست
دیگر بنده تکرار کنم ولی شهری را که اینهمه مزایای
تاریخی برایش نقل کردند بنده بهشان اطلاع میدهم که

پنججاهيك بودجه بلدیه طهران بودجه ندارد . یعنی شهر
تاریخی اصفهان در ماه هزار و پانصد تومان بودجه
بلدیه اش میباشد . چرا اینطور شده ؟ این نه تنها
راجع به آن ماده قانون است که به اصفهان انقدر کم
داده اند . مالیه در آن موقع دوای ظلم بزرگ نسبت به
اصفهان کرده است . یکی اینکه قریب چهل و دو هزار
تومان عایدی سالیانه نواقل اصفهان بوده مالیه اصفهان
نه هزار تومان بابت مخارج بلدیه می داده است بقیه را
صرف وصول عایدات غیر مستقیم اصفهان میکردند است
یعنی تمام خرج وصول عایدات غیر مستقیم اصفهان را
بای نواقل محسوب میکردند و نه هزار تومان الی
ده هزار تومان بیشتر به بلدیه آنجا میدادند است .
بعد که يك ماده قانون وضع شده که عایدی بلدیه را
باصافه نصف مخارجی که میشده است به بلدیه بدهند
در سال شده است هیجده هزار تومان که در ماه
هزار و پانصد تومان میشود و این مبلغ به بلدیه اصفهان
رسیده است در صورتیکه اگر همان عایدی نواقل اصفهان
را بخودشان میدادند اصفهان محتاج نبود باینکه استرحاماً
از آقای بامداد کمک بخواهد . يك ظلم دیگر این است
که اصفهان يك عواید شهری داشته است از قبیل مالیات
ذغال میوه و امثال اینها اداره مالیه آمده است اینها
را جز و متن عایدات مملکتی ضبط کرده و میکوبند
راجع بشهر نیست

رئیس - راجع باصل موضوع بفرمائید راجع به
مطرح شدن بفرمائید .

شیروانی - بلی چشم اطاعت میکنم . بنا بر این مجبور
شدم در هفت ماه هشت ماه پیش از این تمام نمایندگان
اصفهان بوزارت مالیه رفته و با دکتر میلسیو مذاکره
کنیم خدا شاهد است این قضیه بهیچوجه ارتباط مستقیمی
با آقای فاطمی نداشته و شاید ایشان هم مثل یکنفر وکیل
راجع باین کار اقدام میکردند . بنا بر این بنده
استرحاماً از آقای بامداد و سایر رفقا استدعا میکنم

کنج بخش - وزیري - طباطبائی - وکیلی - ثقة الاسلامی
اسکندری - محمد ولي میرزا - عدل - جوانشیر - میرزا -
ابراهیم اشتیان - حاج شیخ عبدالرحمن - ابوالقاسم زاده اصفهانی
غائبین بی اجازه جلسه قبل

آقایان : محمد ولی خان اسدی - علی خان اعظمی
نظام مافی - حشمتی - حاج حسن آقا ملک - زعیم
فرشی - حاج آقا رضا رفیع - اعتبار - روحی - میرممتاز - باستانی
قوام شبرازی - افسر - آقا زاده سبزواری - سید حسین
آقایان - حاج میرزا مرتضی - میرزا عبدالحسین -
حاج غلامحسین ملک - امیر اسدالله خان عامری - حاج
آقا حسین زنجانی - مولوی

دیر آمده کان بی اجازه جلسه قبل

آقایان : اسفندیاری - شریعت زاده - بهار - میرزا -

حسن خان وثوق

رئیس - آقای معتضد استرآبادی

معتضد استرآبادی - بنده بزور در ضمن عرایض
خودم عرض کردم که يك سلیون خرج امثال آقای
مصدق السلطنه شده و از مجلس که خارج شدم بعضی
از آقایان فرمودند که لفظ امثال نداشت در صورتیکه
مقصود بنده امثال آقای مصدق السلطنه بود استدعا دارم
بفرمائید اصلاح شود

رئیس - چون خود قضیه نوشته نشده کله امثال را
هم نمیشود ضمیمه کرد.

صورت مجلس ابرادی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد.

رئیس - چند فقره پیشنهاد در جلسه گذشته راجع
به دستور امروز رسیده بود و چون وقت گذشته بود
قرائت نشد حالا قرائت میشود.

(شرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد آقایان حاج میرزا حبیب الله امین و جلالی

ما امضا کنندگان پیشنهاد میکنیم لایحه کمک خرج
بلدیه اصفهان در درجه اول جزو دستور شود.

پیشنهاد آقای امیر تیمور

بنده پیشنهاد میکنم لایحه سیم کشی در جلسه آینده
جزء دستور باشد.

رئیس - یعنی جلسه امروز.

پیشنهاد آقای عمادی

بنده پیشنهاد میکنم که لایحه بلدیه را در جلسه آتی
در جزو دستور مقرر شود.

پیشنهاد آقا سید یعقوب

پیشنهاد میکنم قانون محاکمه وزراء جزء دستور قرار
داده شود.

پیشنهاد آقا میرزا عبدالله خان وثوق

بنده پیشنهاد میکنم خبر کمیسیون بودجه راجع بهشت
نومان و سه قران شهریه فرخ خان ورثه کاظم خان
مستخدم گمرک جزو دستور جلسه آتی بشود.

پیشنهاد آقای حیدری

مستدعیم لایحه علماء سار جیلاخ در اول دستور
قرائت شود.

رئیس - راجع ببلدیه اصفهان پیشنهادی که شده
مخالفتی دارد یا خیر؟

بعضی از نمایندگان - خیر.

بامداد - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید.

بامداد - عرض کنم که شهر اصفهان با مزایای تاریخی
که دارد قابل انکار نیست. مرکز ایران است. شهر
بزرگی است. مرکز تجارت است. پایتخت سلسله صفویه
که از سلاطین عظیم الشان ایران بوده اند بوده. ولی
سایر شهرهای ایران هم بنوبه خود همین احتیاجات را
دارند بلکه هم مبرم تر. از روی قانون يك تقسیمانی
شده همه مدعی هستند که این تقسیم نسبت به ما اجحاف

شده. مثلاً کنند چهار هزار تومان پیدا کرد چون
لواقلش آن طور بوده و شیراز ماهی هزار تومان ندارد
بنا بر این اگر بنا است نسبت به شهرها از حیث
تعمیر و بلدیه و صحیه رعایتی بشود باید نسبت به
تمام شهرهای ایران مساوی باشد چه خصوصیت پیدا
کرده. چون آقای فاطمی وزیر داخله بوده اند این
لایحه را.....

جلالی - اصفهان وکیل دارد چه مربوط به آقای
فاطمی است.

رئیس - اگر مخالف هستید وقتی مطلب مطرح
میشود بفرمائید.

بامداد - بنده نسبت به مطرح شدنش هم مخالفم
مگر اینکه همه بالنسبه شود.

رئیس - اگر با مطرح شدنش مخالفید و دلایلی
در این زمینه دارید بفرمائید.

بامداد - عرض کنم همانطور که آقای دادگر هم
فرمودند ما امور جاریه فوری زیاد داریم. از حیث
امور اقتصادی که لایحه اش آمده است ولی
مدفون شده است در صورتیکه از بهترین لواحق است
آزرا مقدم بر تمام دستورها باید مطرح کرد و البته
در يك موقعیکه مجلس کارش کمتر شد امثال لایحه بلدیه
اصفهان را بیاورند مطرح کنند و هر طور هم مجلس
رای داد البته مطاع است. در همین پیشنهاد هائی که
شد بعضی لواحق هست که مهم تر از لایحه بلدیه اصفهان
است. این است که بنده با مطرح شدن و اصل این
لایحه مخالفم.

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - عرض کنم نماینده محترم در بدو فرمایشاتشان
راجع به مزایای اصفهان بقدری فرمودند که لازم نیست
دیگر بنده تکرار کنم ولی شهری را که اینهمه مزایای
تاریخی برایش نقل کردند بنده بهشان اطلاع میدهم که

پنججاهيك بودجه بلدیه طهران بودجه ندارد. یعنی شهر
تاریخی اصفهان در ماه هزار و باصدا نومان بودجه
بلدیه اش میباشد. چرا اینطور شده؟ این نه تنها
راجع به آن ماده قانون است که به اصفهان انقدر کم
داده اند. مالیه در آن موقع دوا ظلم بزرگ نسبت به
اصفهان کرده است. یکی اینکه قریب چهل و دو هزار
تومان عایدی سالیانه نواقل اصفهان بوده مالیه اصفهان
نه هزار تومان بابت مخارج بلدیه می داده است بقیه را
صرف وصول عایدات غیر مستقیم اصفهان میکرد است
یعنی تمام خرج وصول عایدات غیر مستقیم اصفهان را
پای نواقل محسوب میکرد و نه هزار تومان الی
ده هزار تومان بیشتر به بلدیه آنجا نمیداده است.
بعد که يك ماده قانونی وضع شده که عایدی بلدیه را
باصافه نصف مخارجی که میشده است به بلدیه بدهند
در سال شده است هیچده هزار تومان که در ماه
هزار و باصدا نومان میشود و این مبلغ به بلدیه اصفهان
رسیده است در صورتیکه اگر همان عایدی نواقل اصفهان
را بخودشان میدادند اصفهان محتاج نبود باینکه استرحاماً
از آقای بامداد کمک بخواهد. يك ظلم دیگر این است
که اصفهان يك عواید شهری داشته است از قبیل مالیات
ذغال میوه و امثال اینها اداره مالیه آمده است اینها
را جز و متن عایدات مملکتی ضبط کرده و میگوید
راجع بشهر نیست....

رئیس - راجع باصل موضوع بفرمائید راجع به
مطرح شدن بفرمائید.

شیروانی - بلی چشم اطاعت میکنم. بنا بر این مجبور
شدم در هفت ماه هشت ماه پیش از این تمام نمایندگان
اصفهان بوزارت مالیه رفته و با دکتر میلسپو مذاکره
کنیم خدا شاهد است این قضیه بهیچوجه ارتباط مستقیمی
با آقای فاطمی نداشته و شاید ایشان هم مثل بکنفر وکیل
راجع باین کار اقدام میکردند. بنا بر این بنده
استرحاماً از آقای بامداد و سایر رفقا استدعا میکنم

برای اینکه در دور پنجم هم یک همچو استرحامی کردم و مجلس شورای ملی تک کرد راجع به امتیاز چراغ برق اصفهان آن هم که این عایدی اضافه باصفهان داده نشود یک بدبختی که هستی خودش را صرف کارخانه چراغ برق کرده از بین خواهد رفت. آقایان راجع باین امر تک فرمایند. راجع بسایر ولایات هم اضافه عایداتی هست که در موقع مطرح شدن بنده توضیح میدهم که آن اضافه عایدات باید بنام ولایات داده شود.

رئیس -- رأی میگیریم به پیشنهاد آقایان. آقایانیکه موافقت قیام فرمایند.

(اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد. ماده واحده خوانده میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده واحده -- بوزارت مالیه اجازه داده میشود بابت اضافه عایدات مالیات راه در ۱۳۰۵ و سنوات بعد سهمی بلدییه ها مبلغ سی و شش هزار تومان علاوه بر مبلغی که بموجب قانون مصوب ۱۹ بهمن ۱۳۰۴ بلدییه اصفهائی تعلق میگردد بلدییه مزبور بپردازد. این وجه برای مصرف تسطیح و ساختمان خیابان ها و کوچه ها و تعمیرات پلهای داخلی و تنویر شهر اصفهان تخصیص خواهد یافت.

نصربه -- اگر مبالغ مذکوره فوق کافی برای پرداخت این مبلغ نباشد تفاوت از کل عایدات راه تأدییه خواهد شد.

رئیس -- آقای کازرونی

کازرونی -- بنده خیلی متأسفم که این لایحه تماس دارد با نظریات یک عده از دوستان خصوصاً بنده لکن حفظ اصول را بر دوستان خودم ترجیح میدهم و بهمین ملاحظه بر خودم لازم دانستم که برای ادای وظیفه اینچا آمده و عقیده خودم را اظهار کنم. راستی باید تشخیص داد که اگر وضعیات مملکت ما را ببرند پیش

اشخاصی که ساها مشروطه هستند و تربیبات و وضعیات را به آنها عرضه بدارند که تشخیص بدهید این چه رژیمی است میخواهیم به بینیم آیا تصدیق میکنند که این تربیبات مشروطه است یاخیر میگوید تناسبی ندارد... عمادی -- آنها پانصد سال است مشروطه دارند. بیست سال.

کازرونی -- ما از آنها تقلید و اقتباس کرده ایم باید به بینیم این تقلید با اقتباس مطابق آن تربیتی است که آنها دارند یاخیر یک چیز من در آوردی است. مشروطیت به چند چیز محقق میشود. یکی از آنها بلدییه ها است. این بلدییه ها باید دارای قانون باشند. باید در محل خودشان یک عایداتی را در نظر بگیرند برای مخارج محلی خودشان بلکه مالیات عمومی مملکت را هم باید انجمنهای ایالتی و ولایتی تدوین کنند آنوقت به مجلس شورای ملی تقدیم شود. حالا شما به بینید چه وضع است مملکت ما بنده تصدیق میکنم که این قانون که گذشته و تقسیماتی که از روی قانون شده در نتیجه تناسبی درش دیده نمیشود لکن وقتی که دیدید تناسب نیست بنشینید درست دقت کنید احتیاجات تمام مملکت را در نظر بگیرید. الا هم فالاهم را در نظر بیاورید هر کجا که میدانید خراب تر است و الاصافاً نقطه اش اهم است او را مقدم بدارید بنده عرض میکنم (میدانم در جواب من جواب مثبت خواهید داد) که بنادر شما هم از هر نقطه ایست

بعضی از نمایندگان -- (صحیح است)

حالا این صحیح است را داشته باشید و شاهد باشید. بنادر شما هم نقاط مملکت است. دروازه مملکت است. معبر نفوس و نفود اموال داخلی و خارجی است. امراض از آن مجرا وارد میشود. آنجا که وارد شد به داخله مملکت سرایت میکند و مردم را باعمال مینماید. حالا باید دید این سرحدات چه حالی دارد. بند خیلی متأسفم که ناطقه ام رفائی کند که بگویم سرحدات شما خرابه زمین نقاط مملکت شما است. کمان نمیکشم

عربایض بنده را آنطور که باید باور کنید. و با آمده در میناب چرا؟ بواسطه کثافت و نداشتن بلدییه و وسائل صحیه و بواسطه اینکه از جمیع جهات مرکز او را از حقوق بشری محروم کرده است. کشتارشان به روزی صد نفر هم رسیده است نا جائی که مرده هاشان را کسی نبود بردارد متوسل شده اند به نظامی که شما بیاید تک کنید مرده های ما را بردارید البته اینها هم برای حفظ جان موافقت نمیکردند. آنجایک جائی است مال التجاره دارد. صادرات دارد: هفتاد هزار نفر نفوس دارد سالی تقریباً صد و پنجاه هزار تومان خدمت مستقیم به مملکت می کنند یک بلدییه ندارد اما بیائیم بطور اختصاص. از روی چه میزان است؟ از روی چه قانون است؟ مستند به چه چیز است؟ که از بودجه عمومی مملکت اختصاص بدهیم باصفهان؟ اصفهان نور چشم من است ولی نسبت به میناب آباد است؟ نسبت به میناب و بوشهر و سایر بنادر بهشت عنبر سرشت است. آنجا مردم مشرف به مرگ هستند اگر شما اختصاصاً میخواهید رعایت کنید نظری بنده از به دروازه و معبر خانه نان آنجا هیچ ندارد. شما باور کنید که هیچ ندارد. نه مأمور خوب آنجا میرود. نه دولت توجهی میکند که مأمور به آنجا بفرستد. نه تعمیراتی نه چیزی. مثل اینکه جزو این مملکت نیست. در هر صورت بنده عرض میکنم این ترتیب با هیچ قانونی وفق نمیدهد. این مالیات عمومی مملکت است بطور اختصاص ما نمیتوانیم باصفهان بدهیم این سابقه را نگذارید. فردا بنده هم می آیم یک لایحه می آورم که آبهای شهر بار را خشک کنید مالاریا میاورد مردم میزند. میکروپ دارد. روز دیگر هم راجع بطرف دیگر مملکت یک پیشنهاد میشود و این طرز مملکت داری نیست. یک قدری رجوع کنید به بینید. دولت چطور حکم میکند بلدییه شیراز که برطبق قانون انتخاب شده بود منحل شود! از آنطرف این قسم لواج بیاید والله بنده متحیرم کجایش را بگیرم و چه بگویم. مثلاً اداره

ارزاق طهران. این اداره ارزاق با آکلین ارزاق مردم یکدفعه می بینیم که توی روزنامه نوشته دویت و پنجاه هزار تومان تخفیف داده اند. نازه یک صدائی بلند شده. قبل از این هم پانصد هزار تومان تخفیف داده اند. خدا پدرشان را بیامرزد، مگر مانعی داشتند مگر کسی این چند سال از آنها پرسید این همه تعدی و ظلم و ستم و غارت و چپاول برای که میکنید. برای چه میکنید؟ شما چه کاره هستید؟ حساب به کی میدهید؟ باز هم خدا پدرشان را بیامرزد که نا این حد قانونی هستند که فقط دویت و پنجاه هزار تومان تخفیف میدهند. باید شکر کرد. و الا اگر حساب در کار باشد باید رعایت فقر و احتیاج مردم بشود اقلایک من دو عباسی سه عباسی ده شاهی از قیمت نان نزل کند این است وضعیات ما.

شیروانی (مخبر کمیسیون بودجه) بنده خیلی متشکر هستم از نماینده محترم که از موقع استفاده فرموده و راجع به خرابی اغلب ولایات مملکت از حیث بلدییه و مخصوصاً بنادر جنوب اظهاراتی فرمودند و تشکر میکنم بنده خودم بنادر جنوب را بخصوص دیده ام شاید بعضی از آقایان ملاحظه فرموده باشند ولی آنچه را که آقای کازرونی فرمودند بنده اشد آزاراً شخصاً دیده ام. بندرعباس و میناب و لنگه را دیدم. بوشهر که مرکز آنها است دیدم و همان طوری که فرمودند آن طور که باید توجه به بلدییه های سرحدی بشود نشده است و این را هم خود آقای کازرونی باید تصدیق فرمایند که یکی از اشخاصی که در این مجلس نسبت به تمام مسائل مربوطه به بنادر جنوب و سواحل خلیج اظهار علاقه کرده و بیش از شهر اصفهان حرف زده و چیز نوشته است بنده بوده ام و بنده همیشه راجع بمسائل سیاسی سیاست داخلی و خارجی آنجا با خود آقای کازرونی مشورت می کردم و همیشه در مسائل مربوطه به بنادر جنوب چه در روزنامه و چه در مجلس گفته و نوشته ام ولی در عین حال ارتباط

باین ندارد که ما راجع به یکی از شهر های مهم مملکت بخواهیم اقدام کنیم و از طرف يك نفر وکیل خدای نخواستہ مخالفت بشود. بنده البته تصدیق میکنم که مخالفت راجع باین موضوع نبوده تذکر نسبت به تمام نقاط مملکت بوده ولی در عین حال این مسئله دور پیدا میکند برای اینکه يك روزی هم که راجع ببوشهر يك لایحه بیاید اگر بنده برخیزم و يك مسائلی بگویم لایحه راجع به بوشهر هم نخواهد گذشت برای اینکه بالاخره یکی یکی یا جمعی وقتي بگویند چرا لایحه راجع به بلديه ها نمیآید دیگران میگویند چرا راجع بنظمیه ها نیامده است و این دور پیدا میکند. و اما آن نکته که راجع به بلديه ها و آثار مشروطیت فرمودند که مهمترین نکته است و باید در این مجلس تعقیب شود و مخصوصاً آقای عمادی هم يك پیشنهادی در این زمینه کرده اند. بنده معتقدم که این ماده واحده را گذرانده بعد وارد آن قانون بشویم و شور دوم آن قانون را که تمام کنیم تمام مقاصد آقای کازرونی و بنده و تمام آقایان نمایندگان راجع به بلديه ها تأمین خواهد شد و بالاخره بنده با ایشان کاملاً موافق هستم که بلديه مهمترین اثر مشروطیت و حکومت ملی است و متأسفانه در مملکت ما آثاری از آن نیست و عدم پیشرفت بلديه ها و امور مربوطه به نظیف و تنویر و آبادی شهر ها تنها بواسطه فقدان انجمن های بلدی است و اگر ما سعی کنیم قانون انجمنهای بلدی را بگذرانیم خیلی از این نواقص مرتفع خواهد شد. شور اول آنها شده شور دومش را هم همین امروز کمک میفرمائید که زودتر شروع کنیم که در تمام مملکت بلديه های قانونی داشته باشیم. اما اینکه فرمودند چه شده که از تمام مملکت صرف نظر شده و بکمترتبه رعایت حال اصفهان شده. بنده دو موقعیکه برای مطرح شدن لایحه توضیح میدادم عرض کردم که باصفهان از نقطه نظر مالیاتهای گذشته و حسابی که در ماده دوم یا سوم قانون مالیات راه ها شده دو ظلم شده یکی اینکه عایدی نواقص شهر

را مالیه می برده و به بلديه نمیداده و وقتی هم که خرج بلدی را ماخذ گرفته اند سهم اصفهان کم شده. یکی هم اینکه مالیات شهری اصفهان که قریب شصت هزار تومان بوده مالیه آرا در متن مالیات مملکت آورده بطوریکه نادر سال قبل از این کلانتر آنها را میکرده و آقایانیکه در اصفهان تشریف داشته اند میدانند که صرف شهر میکرده این ظلم را هم کرده. و ظلم دومی که الان میشود. آقای کازرونی خودشان ناچرند و اطلاع نجارنی دارند میدانند این مالیات فعلی که خرج راه میشود قسمت اعظمش را شهر های جنوبی مخصوصاً اصفهان میدهد. یکی از مهمترین مالیاتهای که میگیرند امروز مالیات زبک است و آقای کازرونی هم خودشان میدانند که این مالیات منحصر از شهر اصفهان گرفته میشود برای اینکه از سایر شهرهای دیگر هم میآید به اصفهان مرکزیت پیدا میکنند و در آنجا نیاری میشود. ما يك روزی با آقای امین النجار حساب کردیم الان از این دو میلیون سه میلیون که گرفته میشود هشتاد هزار تومان آرا اصفهان میدهد آنوقت هیچده هزار تومان در سال خرج این شهر تاریخی میشود که اگر بخواهند کرد عمارات تاریخی آنجا را پاک کنند هیچده هزار تومان بیشتر خرج میشود وضعیت شهر اصفهان را دیده اید. کمتر از شهر طهران نیست اینجا در ماه شصت هزار تومان خرج بلديه اش میشود. آنجا ماهی هزار و پانصد تومان. این شرم آور است جلو خارجه و داخله. ملاحظه بفرمائید. شهر اصفهان را امسال که رفتم از حیث صنایع و پولی که در شهر اصفهان از خارج وارد میشود دیدم اصفهان الان سالی دو میلیون پول از خارجه وارد این مملکت میکند. در داخله شهر منحصراً هشت هزار دستگاہ قالی موجود است. اصفهان سالی يك میلیون پول برنج کاری و نقره کاری و قلمکار از خارجه وارد ایران میکند چرا باید دولت اینطور بی اعتنائی کند نسبت باین شهر؟ آرزوی بنده این است بنده که وکیل

اصفهان هستم با حاج امین یا سابرین حرف بزیم آقای کازرونی بیایند اینجا پشت تریبون و برای شهر اصفهان این قبیل پیشنهادات را بکنند و بنده هم برای بوشهر. اصفهان و بوشهر و شمال و جنوب ندارد. تمام این مملکت مال شما ها است. اصفهان هم مال شما است. آقای بامداد در نگارشات و کتابهایشان که نوشته اند شاید بیشتر از بنده چیز نوشته اند یا حرف زده اند شهر اصفهان جائی نیست که بنده تنها بخواهم حمایت از آنجا بکنم. جمعیت شهر اصفهان يك شهر باین بر جمعیتی. بالاخره باید وسایل زندگانیهایشان را فراهم بکنند شهر اصفهان هنوز يك دکتر حسابی ندارد. هنوز این شهر يك صحیبه حسابی ندارد. آقای کازرونی خودشان یکی از مدافعین لایحه چراغ برقی بودند که در دوره پنجم گذرانندیم اهالی فقیر اقتصادی اصفهان هنوز اینقدرها قادر نیستند که يك کار خانه چراغ برقی را بتوانند بچرخانند که در ماه متجاوز از هزار و دویست تومان بودجه دارد. اینرا اهالی اصفهان باین زودی حاضر نیستند که بودجه اش را تأمین کنند. شهر معظم اصفهان هم بالاخره روشنائی لازم دارد الان این شهر باین عظمت چهار صد تا چراغ موشی روشن کرده اند نه ها هم میخورند و نمیشود از کوچه های تنک و ناریک آنجا عبور کرد و اگر این لایحه را تصویب فرمائید باصفهان دو کمک فرموده اید یکی کمک کار خانه جدید التاسیس که از محل بلديه اقل آن پولی که الان کار خانه خرج چراغ میکند بآن کار خانه داده میشود ضرر نمیکند یکی هم بشهر اصفهان کمک کرده اید که يك شهر تاریخی را روشن کرده اید.

عرض کنم اینکه فرمودند از مالیات عمومی مملکت بر داشته میشود و صرف اصفهان میشود اولاً اصفهان هم يك شهر عمومی مملکت است و شهر خصوصی مملکت نیست اصفهان هم يك شهری است که متعلق به آقای کازرونی و تمام آقایان است و بنده حقیقه بقین داشتم

که وقتی آقای کازرونی تشریف آوردند پشت تریبون اینجا مدافعه میکنند و لاقلاً از نقطه نظر شهر اصفهان هم اگر نبود از نقطه نظر لطف و مرحمتی که نسبت بشخص بنده داشتند دفاع میفرمایند حالا هم با تمام این قضایا با فرض اینکه تمام فرمایشات آقای کازرونی صحیح است بنده همانطور که در دوره پنجم يك استدعای شخصی کردم از تمام آقایان همکار های محترم خودم و پذیرفتند این دوره هم راجع باصفهان این استدعا را میکنم و حاضر تمام این دوره تا آخر وقت خودم را صرف تمام خدمات محلی آقایان کنم

رئیس-- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده در غالب مسائل با نظریات آقای شیروانی مساعدت کرده ام. موافقت هم کرده ام. در این موضوع این منطقی را هم که بیان کردند و آقای کازرونی را خجالت دادند که از مجلس بیرون رفتند بنده از میدان در میروم. بنده این را تصدیق دارم که حقیقه میتوانیم بگوئیم که پایتخت دوم ایران شهر اصفهان است همان طور که ما توجه به طهران داریم باید باصفهان هم داشته باشیم زیرا سوابق تاریخی اصفهان قبل از اسلام است. يك سوابق خیلی با عظمتی دارد و مرکز انقلاب ملی ایران اصفهان بوده است. يك کرامت ملی که ما داریم همان مسئله کاوه آهنگر است که در اصفهان بوده است. پس يك شهر باین عظمتی را که دارای خیلی سوابق تاریخی و دارای کرامت ملی است که در تاریخ ایران محفوظ است باید در نظر گرفت. اما خود آقای شیروانی را بنده دعوت میکنم مساعدت کنند آن اصلیرا که مانعاننده ها در نظر داریم محفوظ باشد و آن این است که مالیات عمومی را متوجه کنیم بعموم مملکت. اینجا قلمداد کردند که بعضی منافع خصوصی در اصفهان بوده است و مالیه آن را ضبط کرده است بنده پیشنهاد میکنم که آن قلمهای خصوصی که مخصوص شهر اصفهان است و فرمودند مالیات ذغال و میوه جات و غیره همانطور که در شیراز هم واقع

شده است اینها را بمصرف بلدی رسانند نه عوائد مملکتی را. عوائد هر شهری منحصر بهمان شهر است و این را نباید منحصر بهمان سی هزار تومان هم کرد شاید صد هزار تومان باشد. این را بنده موافقم که عوائد شهری که تخمیل بر ارزاق شهر هم میشود خرج همان شهر بشود. جهت ندارد آن چیزی که بر يك شهری تخمیل میشود خرج تمام مملکت بشود. مدلل بدانند آن اقلامی که در شهر اصفهان قبل از اجرای این قانون تخمیل بر اوزاق میشده است و مالیه آن را ضبط کرده است همان را بر گردانند و مخصوص بکنند برای بلدیۀ اصفهان اعم از اینکه سی هزار تومان یا صد هزار تومان چرا؟ برای اینکه تخمیل بر اوزاق آن شهر شده است در این مسئله تمام نمایندگان رأی میدهند و يك منق هم ما نگذاشتیم بر سر اصفهان چون این محل عابدی مخصوص خودش بوده و صرف خودش میشود. چه داعی دارد که شما بیائید اینجا الناس به بنده و آقای کازرونی بکنید آنوقت ما بیائیم رأی بدهیم بر خلاف واقع یعنی بر آن چیزی که نباید رأی بدهیم. یعنی رأی بدهیم که مالیات عمومی مملکت بمصارف خصوصی برسد که همه ما مخالف با این اصل هستیم. من استدعا میکنم بر خلاف استدعای ایشان که ما را دعوت نکنند که آنچیزی را که ما وظیفه نداریم رأی بدهیم. يك صورتی بیاورند بگویند این قلم ها مالیاتی بوده است که برای خود این شهر مصرف میشده است و مالیه ضبط کرده است آنوقت ما رأی بدهیم...

مخبر - مجلس بخشیده است.

آقا سید یعقوب - حالا عرض میکنم. چون جواب دارم و مال شیراز هم همینطور شده است. هر چیزی که برای مخارج بلدیۀ اصفهان تخمیل مردم میشده ممکن است بگوئیم از آن مالیات راه باید بدهند. اگر اینطور نوشته شود ما کاملاً موافق هستیم و الا خودتان تصدیق بفرمائید که من چطور رأی بدهم. و يك چیزی را هم

از آقای رئیس اجازه میخواهم عرض کنم که نگویند خارج از موضوع است. يك خلاف قانونی واقع شده است و برای من نوشته اند که بلدیۀ شیراز را کودنا کرده اند. به آقای رئیس الوزراء و وزیر داخله هم گفته ام. سؤال هم کرده ام نمایندگان جواب بدهند. بهر کدام الناس میکنم و میگویم آقا: حاکم کودنا کرده است و گفته است باید بلدیۀ تعطیل بشود و بلدیۀ را تعطیل کرده اند. آنهم بلدیۀ قانونی بوده که در آنجا تشکیل شده است. شما فکر این را بکنید!!

رئیس - آقای دادگر

دادگر - بنده میخواهم به ندای آقای شیروانی که استمداد کرده بودند راجع باصفهان کمک کنم و عقاید خود را بگویم عرض کنم که بلدیۀ يك مؤسسه ملی است و بنده همیشه این نرسد دارم که هر وقت این قضیه در مجلس شورای ملی مطرح میشود بیشتر ابراز علاقه بان بشود. برای اینکه یکی از تاسیسات ملی است و آنهم موضوع انتخاب است. و بالاخره اگر يك نواقصی هم دارد باید طوری کرد که بیشتر نزدیک به ملت باشد آن را هم پیش بینی کنید و جزء دستور بگذارید. قانون بلدیۀ از کمیسیون داخله گذشته قریباً خواهد آمد. عرض کنم که يك طرز برای محاوره هست و مدتی است بنده دقت میکنم در مجلس این طرز معمول به شده است و آن این است که بایک مقدمات مساعدت آمیزی صحبت میکنند بعد در يك نقطه عدول میکنند و بر میگردند بنده رفیقم، موافقم، مساعدم. اما... یعنی يك کلمه اما، ولی، اگر، و از این کلمات پیدا میشود و از عقیده خود عدول میکنند. بنده عقیده ام این است که قضاها هر کدام به نوبه خودش باید طرف علاقه واقع شود و ختم شود و بعد قضیه دیگری که می آید و باز مورد علاقه است در آن تولید يك جریان لازمی میکنند و آنرا هم بموقع خودش لباس عمل بپوشانند. بنده در همان موقع که صحبت میشد بلدیۀ مازندران بنظر آمد. در بندر جز

مرداب است مالاریا منتشر است منتها مال التجاره حمل و نقل میشود به بندر پهلوی و هفتاد و دو هزار تومان عایدات دارد ولی بندر جز ندارد برای اینکه آنجا طریق نبوده. بنده خواستم از آنجا يك حرفی بزنم ولی فکر کردم که خوب ما هم از آقای شیروانی اقتباس میکنم فکری کنیم برای آنجا چه حل پیدا میکنم بعد روی کاغذ میآوریم بنا بر این لازم نیست که مانع بشویم از يك فکری که حالا حاضر شده است بعلاوه همانطور که فرمودند اصفهان يك محلی است که باید مورد توجه باشد و بالاخره همه جا مال يك مملکت است و بعلاوه يك مسئله دیگری را هم باید فکر کردیم. مردم همیشه مطابق سابقه و ذوقشان متمتع میشوند. اصفهانی خیلی پیشرفت کرده و همیشه از حیث فکر قوی هستند البته بهره شان هم باید بیشتر طبیعی است. اینکه میفرمائید مالیاتی که در آنجا هست احتساب کنند و بعد معادل آن بیایند به بلدیۀ بدهند این علاقه برقم و شیفر است ولی بالاخره اینها همه بصندوق عمومی ریخته میشود و از آنجا میآید بیرون و اینها همه در قانون راجع بالغاء مالیات نواقص ماده مخصوصی دارد (که حالا آقای طلوع به بنده تذکر دادند) که همه اینها در آنجا حذف شده و به صندوق مملکت ریخته میشود و حالا اگر ما نخواهیم هیچ عنوان و آدرس برای آن قرار بگذاریم این گناهی نیست و اینقدر ها قضیه قابل اهمیت نیست. مسئله بلدیۀ را خود بنده هم خیلی علاقه دارم شور اول قانون بلدیۀ هم گذشته است. آقای مدرس هم چند روز قبل تذکر دادند که بلدیۀ ها باید قانونی شود. این فکر خوبی است بلدیۀ را انتخابی قرار داده اند تا اینکه حکومتش بر مردم مطبوع باشد. این يك تدبیری بوده است که بشر برای تخمیل فکرش بر دیگران درست کرده آمده رأی گرفته خودش را منتخب آنها کرده بعد اراده اش را بر آنها تخمیل کرده و حال آنکه اگر این مقدمات را بعمل نیاورد دیگران آن را دوست ندارند و میل دارند اینطور باشد. قانون بلدیۀ ها در پشت سر این است. يك مسئله را هم میخواهم از موقع استفاده کنم و عرض کنم: در موقعی که مالیات راه ها الغاء شد

يك امری واقع شد که فکر نشده شد یعنی گفتند نواقص و عواید هر محلی باضافه صد پنجاه از مخارج آن که برای وصول نواقص میشده بهمان محل داده شود. این سبب شد که این مخارج و عوائد تقسیم به نسبت صحیح نمیشود. یعنی يك جائی که بیشتر طریق بوده بیشتر بهره مند میشود و يك جائی که طریق نبوده نمیشود. همینطور که مثال زدم بندر جز و بندر پهلوی. برای اینکه اتفاقاً مال التجاره از آن راه چون شوسه بوده میآمده هفتاد و دو هزار تومان عوائد دارد. این عوائد فعلی است و امید واری هست بعد که بحساب رسیدگی شود بیشتر باشد ولی بندر جز که مرداب است و مالاریا و کثافت کاری در آنجا زیاد است يك شاهی هم ندارد اگر هم دارد بقدری ضعیف است که نمیشود کاری کرد باید تجدید نظری در این ماده بشود. بنظر بنده باید از حالا بدولت تذکر داد که بیاید برای این بی اعتدالی که طبعاً از مراد و عدم مراد و پیش آمده يك صورتی بدهند و تقسیم به نسبت بکنند. بجوانج تقسیم بکنند نه با اتفاق. حالا تقسیم عوائد بلدی بر شهرها ناشی از اتفاق است. این فکر عمومی را هم پشت سر این ماداریم امید وارم خود آقای شیروانی هم که خبر کمیسیون بوده اند باین مسئله متوجه باشند که تصحیح این ماده قانون کمال ضرورت را دارد. حالا باز برگردیم سر بلدیۀ اصفهان بلدیۀ اصفهان را بدون هیچ اشکال تراشی وجهی که خود ملت میدهد برای خود ملت باید صرف کرد. در اینجا باید خیلی بذال بود و نباید امساک داشت. این را می دهیم و قضایای دیگر را هم بنوبه خودش اصلاح می کنیم.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

(بعضی گفتند کافی نیست)

رئیس - مذاکرات کافی است

بامداد - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

بامداد - بنده خیلی متأسفم که این لایحه سبب شده که نمایندگان نسبت باین لایحه اختلاف نظر پیدا کرده اند در صورتیکه باید وحدت نظر داشته باشند. ولی این يك مسئله است. چون کاملاً تبعیض است و این بلا در تمام شهر ها وارد است. ولی يك شهر می خواهد رفیع این بلا را بکند و حقاً هم نباید بکند اما تکلیف سایرین را باید دید چیست این است که استدعا دارم مذاکرات زیاد تر بشود که سایرین هم بتوانند استفاده کنند این چه تبعیض است؟ همه باین درد مبتلا هستند!

رئیس - آقای زوار

زوار - با مذاکراتی که آقای داد گر فرمودند تصور میکنم عبارت تبعیض را از بین برداشتمند زیرا ایشان فرمودند ما فعلاً اصفهان را میگذرانیم بعد هم همین پیشنهاد را که نمایندگان اصفهان کرده اند وقتی گذشت هر کدام از آقایان احتیاجاتی برای محل های خودشان در نظر داشته باشند پیشنهاد بفرمایند البته رفیع می شود.

رئیس آقایانی که مذاکرات را کافی می دانند قیام فرمایند.

(عده قلبی قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد. آقای بامداد

بامداد - تصور میکنم هر کس در این لایحه مخالف باشد نظری باصفهان ندارد نه آقای کازرونی نه آقای آقا سید یعقوب نه بنده اگر پیشنهاد بکنند راجع به کاشان حتی جوشقان هم همه ما از خدا میخواهیم بلدیته داشته باشد وسایل صحی و نظیف و تنور برای همه جا موجود باشد. مخالفت فقط راجع بتبعیض است بنده عرض میکنم که يك عایداتی بلدیته ها داشتند یعنی خودشان می آمدند برای شهر خودشان يك محلی را پیدا می کردند و می گفتند از این محل ما اینقدر میدهیم که صرف شهر بشود چون نواقل و اینگونه باج ها

اسباب زحمت شده بود مجلس آمد الغاء کرد و عوائد موجوده آن تاریخ را باضافه صدی پنجاه خرج وصول نواقل قرارداد بپهر شهری داده شود. شیراز و اصفهان اینقدر که بنده اطلاع دارم عیناً مثل هم گرفتار شده اند باقی جاها هم حتماً اینطور است زیرا علاوه بر آن عوائدی که جاری و مستمر هم بود و مالیه میگفت من اینها را میشناسم يك مالیات دیگری اخیراً یعنی از یکسال و نیم باینطرف آمده اند ایجاد کرده اند که از هر باری که وارد شهر میشود سیصد بنار و پنجشاهی و يك عباسی بتفاوت بگیرند این پول با عوائد سابقش روی هم ماهی دوسه هزار تومان بود شهر شیراز فوق العاده احتیاجش به نظافت و صحت بیش از هر شهری است زیرا نا امنی و گرفتاری های سابقه طوری کرده که آنها بقدری کوچه ها را تنگ و بند بند و بلند ساخته اند که بند بندش سنگر باشد که بتوانند بدبختها در موقع هجوم بشهر دفاع بکنند و همین وضع ساختمان شهر باعث شده است که درست نمیتوانند نظیف بعمل بیاورند دو چرخه نمی تواند در کوچه ها گردش کند حتی بعضی جاها بار نمیتواند خوب رفت و آمد کند باینواسطه احتیاجش زیاد است و باید توجه بیشتری نسبت باین شهر کرده همین وضعیت شهر اجباب می کند که باید بیشتر به تنویرش اهمیت داد. زیرا همین کوچه های پید-پید تنگ باید روشن باشد برای عبور و مرور اقل. مزایائی هم که شیراز دارد هیچ کمتر از مزایای شهر اصفهان نیست بجهت اینکه شهر تاریخی قبل از اسلام است پایتخت هخامنشی بوده منشأ ساسانیها بوده پایتخت محبوبترین پادشاهان ایران بوده که کریم خان است. بنا بر این از حیث مزایا اگر نگاه کنیم او هم حق دارد. بنده هیچ دفاع نمیکم از شهر شیراز تمام نمایندگان ایالات اطلاع دارند که اوضاع صحی شهر شان چطور است. بلدیته يك مؤسسه است یادگار مشروطیت. اولاً حقیقه دولت نباید دخالت در آن بکند

بکند باید دست خود مردم باشد بگیرند بدهند هر طور که میخواهند خود شان عمل بکنند قانون هم همینطور است. حالا دولت آمده است مداخله میکند بعضی جاها را هم هیچ اجازه نمیدهد که انجمن انتخاب بشود تا دخالت بکند در دخل و خرج و نظارت داشته باشد. جا هائی هم که حاکم خوب پیدا شده اجازه داده و انجمن قانونی دارد مدت هم چهارسال است آرا هم بقول آقای آقا سید یعقوب کودتا میکنند و میگویند باید بدست ما باشد. از يك طرف دولت اینطور مداخلات میکند و از يكطرف میآید يك لایحه تقدیم مجلس میکند که بشهر اصفهان استثناء سی و چند هزار تومان از سایر عواید بلدیته ها بدهند. آخر برای چه؟ بنده که يك نماینده هستم در سهم خودم راضی نیستم که پانصد تومانش برسد به اصفهان حاضر نیستم...

مخبر - اینطور نیست

بامداد - صریح لایحه است برای چه آقا! بنده عرض میکنم چرا اینطور میکنید! تمام شهرها گرفتارند و يك پولی موجود يك قانون هم گذشته بیاید همه مان دست بدست بدهیم با حکومت حاضر داخل مذاکره بشوید يك قانون بیاورید بمجلس و تجدید نظر بکنید در آن قانون سابق و بعد دقیقاً محاسبات را رسیدگی بکنید ببینید چه جور میشود تقسیم کرد! اگر پنج هزار تومان سهم شیراز است آنوقت نکوئید مالیه گفته است (بنده خودم آنجا بودم که مذاکره میکردند) میگفتند چون مالیات که از بارها و میوه ها میگرفته اند قانونی نیست ما قبول نمیکنیم. تو چه حق داری قبول نمیکنی! عایدات موجوده را باید بعلاوه صدی پنجاه نواقل بدهی البته اصفهان هم عین همین گرفتاری را پیدا کرده است نگفته اند دیگر نمیدهیم يك کلاه شرعی سرش گذاشته اند. در کلیایگان هم هست در مشهد هم البته همین طور است. اگر شما میگوئید که الاهی فالاهم را باید رعایت کرد حقیقه باید عمل کرد. بنده با آقای کازرونی موافقت

دارم. حقیقه ما نباید اینجا حیدری نعمتی درست بکنیم من نماینده کجا هستم دیگری نماینده کجا است. او از منافع محل خودش دفاع کند دیگری از منافع خودش! الاهی فالاهم را نگاه کنید. اگر این جا يك لایحه می آمد برای بندر جز یا بندر بوشهر که مرکز بنادر است و بندر مهم ایران است کسی حرف نداشت. آنجا حقیقه اگر يك باران بیاید یا يك جزر و مد شود مسئله اش بکطوری میشود که قابل عبور و مرور نیست. مال التجاره از آنجا بایران می آید. نمایندگان خارجه از آنجا می آیند. و معبر بزرگی است دولت باید آنجا را درست کند که عبور و مرور سهل بشود مسئله اش درست شود. تفنن را نباید بر ضرورت تقدم داد. بنده اصفهان را دیده ام الحمدالله دارای خیابان خوب و پاکیزه و همانطور که آقای شیروانی فرمودند بنده هم خیلی خوشوقتم که اصفهان دارای يك چنین خلقی است و اهالی آنجا دارای يك چنین اخلاق اقتصادی و کار کن هستند و علاقه مند باوضاع عمومی خودشان هستند ولی سایر شهرها اینطور نیست. گرفتارزند حکومت کنونی باید بیشتر بآن ها نظر بکند بنا بر این بنده عرض میکنم خوب است این لایحه مسکون عنه بماند و بیاید يك طرحی تهیه کنیم و با دولت داخل مذاکره شویم که نسبت بآن قانون و تقسیم عوائد تصمیمی اتخاذ شود که بالسویه و عادلانه تقسیم شود و البته اصفهان هم هر چه سهمش شده حاضریم و هیچکس هم مانع نیست.

مخبر - يك مسائل اساسی را آقای بامداد این جا تذکر دادند راجع به اصلاح قانون انجمن بلدیته ها و راجع باین که تمام مملکت باید از این مؤسسه ملی بهره مند شود و بالاخره راجع به اغلب اصلاحات مملکتی که اینها را خودشان باید تصدیق بفرمایند که ارتباطی با این که کسی به بلدیته اصفهان بشود ندارد. بنده تمام فرمایشاتشان را تصدیق دارم و تبعیض هم نشده بلکه

يك ماده قانونی مجلس پنجم از روی اینکه حساب کامل نکرد وضع کرده که آن ماده قانون تبعیض کرده است ما میخواهیم رفع آن تبعیض را بکنیم و اما اینکه فرمودند شهر شیراز یکی از بلاد نارنجی است بنده کاملاً تصدیق دارم که آنجا را هم باید يك رعایت هائی کرد و نسبت بسایر ولایات ایران هم باید يك توجه هائی شود و آن قانون هم اصلاح شود تمام مسائلی را که آقای بامداد فرمودند درست شود ولی آیا انصاف و عدالت اقتضا دارد که این کارهائی که میفرمائید و در دوره هفتم و هشتم و نهم هم نخواهد شد ما این لایحه بلدیہ اصفهان را نگاه داریم تا نصف این اصلاحات مملکتی بعمل بیاید؟ این انصاف نیست. این مثل این است که ایشان میل ندارند با یکی از شهر های مملکت خودشان مساعدت بکنند و اما اینکه فرمودند از عایدات سایر بلدیہ ها برداشته میشود عجله بنده این را تکذیب میکنم که يك وقت سوء تفاهم نشود برای اینکه اینطور نیست و از سهم سایر بلدیہ ها يك شاهی صرف این کار نمیشود ماده را ملاحظه بفرمائید. دو قسمت است يك قسمت این است که برای بلدیہ های مملکت در آن قانونی وضع شده قرار داد شده آنچه که به بلدیہ ها داده میشود باضافه صدی پنجاه مخارج وصول نواقل داده شود پس از اینکه این تقسیم شد آنچه که باقی میباشد خرج راه سازی بشود. در هزار و سیصد و پنچ که آمده اند این را تقسیم کرده اند و يك میلیون و نیم اختصاص داده اند به راه سازی يك مازادی داشته و آنوقت که ما این ارقام را مینویسیم يك ارقام ثابتی نبود و عوائد راهها هم معین نبود و ما نمیدانستیم يك مازادی هست. از کمیسیون بودجه هم يك صورتی آمده بود ولی ثابت نبود امروز مازاد کاملاً معلوم است و مازاد هم سی و شش هزار تومان نیست و قریب دویست هزار تومان است که اطلاع دارم نماینده های شیراز هم رفته اند و در وزارت داخله مذاکرانی کرده اند و بنده خیلی خوشوقت شدم

و در روزنامه خواندم که تقریباً در حدود سی و يك هزار تومان هم برای آنجا در نظر گرفته اند و همینطور اغلب نماینده های ولایات از قبیل خراسان و جا های دیگر رفته اند و مذاکرانی کرده اند و بنده خودم با وزارت داخله همین دیروز مذاکره میکردم که ما باید این مالیات را ارقام ثابتش را معین کنیم و تقسیم شود بنام ولایات و مقصود این است که این مازاد راه است و اگر صرف بلدیة اصفهان نشود جزو اضافه عایدات باصرفه جوئی ضبط صندوق مملکت میشود و این پیشنهاد تقسیم را هم میفرمائید ولی وقتی که لایحه بلدیہ اصفهان می آید این جا مخالفت میکنند. یکسال و دو ماه از دوره نمایندگی حضرتعالی گذشته و يك چنین پیشنهادی را نیاورده اید به مجلس. بنده هم پیشنهاد نکرده ام ولی بالاخره پس از این مدت يك عده رفقای شما زحمت کشیده اند و این را آورده اند به مجلس حضرتعالی هم تك بفرمائید این از تصویب مجلس بگذرد و بقول خود شما و سایر رفقاراه باز شود که ما راجع بسایر بلدیہ ها هم يك اقداماتی بکنیم میل هم ندارید رای ندهید.

رئیس -- آقای طاهری

طاهری -- موافقم

رئیس -- آقای عمادی

عمادی -- موافقم

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده بارها عرض کرده ام با هر اصلاحات مملکتی موافقم و آرزو دارم که تمام شهرهای ایران هم مثل شهرهای اروپا باندازه که مخالف با دیانت نباشد بشود و همیشه بطرز کثافت ما زندگی نکنیم و خود نمیزی و نظافت هم از قوانین اسلامی است اما چیزی که قبل از این آرزو دارم این است که يك کاری کنیم که با این پولهایی که خرج بلدیہ میکنم تمام مملکت را از حیث فقر و فلاکت نجات بدهیم بعد وقتی يك مملکتی شد که

از خودش دارائی داشت تمام شهرها و قصبات را بهتر از اروپا اداره کنیم یعنی تا آن اندازه که هم باقانون مذهبیان موافق است و هم با قانون عقل. اما نه مثل امروز که در مملکت خودمان هیچ نداریم. تا امروز هم که نمیدانستیم پول هم داریم حالا میشنوم از فلان محل اضافه داریم حالا بادم نیست چیست و این را حالا این جا میشنوم خوب اگر دویست هزار تومان اضافه داریم خوبست آقایان این پول را اگر از جای دیگر هم پیدا میشود بردارند و تخصیص بدهند يك امور کلی که عام المنفعه برای تمام مملکت باشد و الا این سی و شش هزار تومان به اصفهان تخصیص داده میشود و صد و پنجاه هزار تومان هم فردا به طهران و شیراز تخصیص میدهند و بالاخره اگر ما نخواهیم تمام عایدات مملکت را هم خرج بلدیہ ها بکنیم کفایت نخواهد کرد. باین ملاحظه بنده عقیده دارم اولاً اساس مملکت، اساس بودجه مملکت را محکم و درست کنیم بعد بمخارج بلدیہ ها پردازیم. گمان این است خود آقایان هم تصدیق فرمائید که این پول صرف مخارج اساسی بشود هرگز است. مثلاً امروز يك کارخانه چرم سازی که خیلی جزئی است در مملکت نداریم آن وقت باید شصدهفتصد هزار تومان چرم از خارجه بخریم که مطابق قانون مذهبیان هم نجس باشد و هم پولش بمخارج برود و بیاوریم آنجا و ارسی بدوزیم. این پول را صرف يك کارخانه چرم سازی بکنیم و بآسانی بیاوریم اینجا. همینطور کارخانه نطف که روزی سی هزار تومان پول نطف و بزین میدهیم و نمیدانم آخر کارش بکجا میرسد. در صدد این کار باشیم در صورتیکه چقدر پیشنهاد در وزارت فوائد عامه راجع باستخراج نطف از نجراد داخلی هست باین ملاحظات بنده با این خرجها مخالفم و امید وارم آقایان يك نظر اساسی به تمام مملکت بکنند بعد که مملکت آباد شد بهتر از اینها به پاکیزگی شهر می پردازیم

جمعی از نمایندگان -- مذاکرانی کافی است

رئیس -- مذاکرانی کافی است؟ ...

حاج شیخ بیات -- بنده مخالفم

رئیس -- بفرمائید

حاج شیخ بیات -- عقیده بنده این است که این جا بحث در این نیست که باصفهان چرا این مبلغ داده امی شود. مذاکره در این است که چرا باید از عوائد جاهای دیگر گرفته شود و باصفهان داده شود. این است که بنده عقیده مندم که این لایحه مهمی است برای اینکه همانطور که بلدیة اصفهان احتیاج دارد و محتاج بيك اصلاحاتی است سایر بلدیہ ها هم همینطور محتاجند. همانطور که بلدیة اصفهان بيك عوائدی احتیاج دارد سایر شهرها هم همینطور بلکه محتاج ترند. از این نقطه نظر بنده عقیده دارم آقایان اجازه بدهند آقایان موافقین و مخالفین نظریاتی که دارند اظهار کنند بعد رأی گرفته شود

رئیس -- آقای امیر حسین خان

امیر حسین خان ایلخان -- بنده عقیده دارم که بقدر کافی راجع باین لایحه بحث شده است و این که آقای حاج شیخ بیات فرمودند ولایات دیگر هم بلدیہ هایشان محتاج به اصلاحاتی است هرکس موافق است و انکار ندارد که سایر جاها هم اصلاح لازم دارد ولی امروز که اصفهان لایحه اش آمده است بمجلس و همه آقایان هم موافقتند که باید به بلدیة آنجا کمی بشود دلیل ندارد که مذاکرات را کافی ندانیم و مذاکرات زیاد در اطرافش بکنیم بلکه باید این جا اصلاح شود سایر جاها هم بعد فکری برایش بشود بنا بر این بنده معتقدم که مذاکرات کافی است.

رئیس -- آقایان که مذاکرات را کافی میدانند

قیام فرمائید

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- اکثریت است . پیشنهاد آقای بامداد
(مضمون ذیل خوانده شد)
پیشنهاد میکنم این لایحه فعلاً از دستور خارج شود
تا در باب مازاد نواقل با دولت نسبت بنام بلدییه ها
قرار قطعی بدهیم .

رئیس -- بفرمائید

بامداد -- نظر ننده این است که مجلس يك تبعیض
نسبت به شهرهای ایران قائل نشود . چون حسابها خیلی در هم و
بر هم است و ما مکرر خواسته ایم رسیدگی کنیم باین حسابها که اقلام
درست معلوم شود که چقدر حق شیراز است . اخیراً
خودشان تفضل فرمودند سه هزار تومان حق آنجا است
ولی قطعاً زیاد تر است . البته نسبت بنام شهرها هم اینطور
اختلاف نظر بین نمایندگان محترم و وزارت مالیه هست .
نواقل هم يك مازادی دارد و به این اقلام که مراجعه
شود يك مبلغ هنگفت تر از دو بیست هزار تومان خواهد
شد و بنده عقیده ام این است که این لایحه فعلاً
مسکوت عنه بماند تا با دولت در باب کلیه پولهایی که
از بابت مصرف راه و از الغاء باج راه و از برآو این
قانون در خزانه مانده داخل مذاکره شویم و يك مبلغی
را معین کنیم که بالنسبه مطابق همان قانون بین تمام
شهرها تقسیم شود نه اینکه تبعیض شود و مجلس هم
زیر بار این تبعیض برود .

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- عرض کنم يك قضیه که در دستور گذاشته
میشود و اندهان بهش متوجه میشود و در اطراف آن
فکر میکنند و خودشان را آماده میکنند وقتی از دستور
خارج شد از تمام اندهان بیرون میروند بنده عقیده ام این است وقتی
واقعاً يك مسئله در مجلس می آید مطرح و مذاکره میشود
اگر میل هم ندارند تصویب شود نفیض را در نظر بگیرند
که از بین برود و بنده حالا صلاح نمیدانم این قضیه
از دستور خارج شود چون حالا يك قدری در اطرافش

فکر کرده ایم و حالا برود برای يك زمان دیگر صحیح
نیست . دیگر اینکه میفرمایند که دولت در این باب
مطالعه کند این جا بنده میخواهم يك عرضی بکنم حضرت
آقای بامداد خودشان هم يك آدم فکوری هستند میدانند
که این کلمه تبعیض در باب ولایات يك کلمه مطبوعی نیست
و ما وکلای ولایات چون این ناشی از حس محلی است
باید خودمان را تسلیم حس محلی کنیم بالاخره باید
مؤید افکار عمومی شد این فکر مستحسن نیست حالا
قضیه را مارا می میدهیم حضرتعالی هم همانطور مثل آقای
شیروانی صرف وقت بفرمائید ، تحریر کنید ، کتابت
کنید ، در کمیسیون بروید با وزارت داخله مذاکره
کنید و يك لایحه بیاورید به مجلس . دلیل ندارد .
يك فکری که شده ، يك زحمتی که کشیده شده ، چرا
از بین برود ؟ و بنظر بنده باید این لایحه که يك مقداری
از وقت مجلس را تلف کرده حالا هم صرف وقت بکنیم و وقت
مجلس را ضایع نکنیم و البته در آینده آن کارها را هم
میتوانیم بکنیم

رئیس -- آقایانیکه پیشنهاد آقای بامداد را تصویب
میکند قیام فرمایند

(عده قلبی قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد . پیشنهاد آقای طاهری

(بترتیب ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم بطوریکه در کمیسیون بودجه رأی داده
شد و ماده واحده تنظیم شده عبارت ماده بطریق ذیل
اصلاح شود

ماده واحده -- بوزارت مالیه اجازه داده میشود
بابت اضافه عایدات مالیات راه در ۱۳۰۵ و ۱۳۰۶
سهیمیه بلدییه ها مبلغ سی و شش هزار تومان علاوه بر
مبلغی که بموجب قانون مصوب ۱۹ بهمن ۱۳۰۴ بلدییه
اصفهان تعلق میگردد فقط برای یکمرتبه بلدییه مزبور بپردازد
تا آخر ماده

رئیس -- بفرمائید

دکتر طاهری -- این اصلاح عبارتی را که بنده
پیشنهاد کرده ام عین آن چیزی است که در کمیسیون
بودجه هست و چون ممکن بود طور دیگر تبعیض بشود
و آقایانی هم که با این لایحه مخالفت میکنند شاید تصور
میکند این اضافه علاوه بر مقررات سهمیه خود اصفهان
است و همه ساله باید از عایدات راه برداشته شود از
این جهت بنده خواستم تصریح شود که آقایان
بدانند فقط برای يك دفعه است و این اندازه مخالفت
نکنند و این عین آن چیزی است که در کمیسیون بودجه
تصویب شده بود

مخبر -- در کمیسیون اینطور تصویب شد که در
۱۳۰۶ سی و شش هزار قانون بلدییه اصفهان داده
شود و بنده در خبر نوشتیم ۱۳۰۶ ولی اینکه برای
یکمرتبه باشد البته یکمرتبه میدهیم آن هم در ۱۳۰۶
بعلاوه ممکن است در ۱۳۰۷ هم دولت يك محلی پیدا
کند برای اصفهان و سایر ولایات و باز هم بیاورد و
بنده مخصوصاً در لایحه تذکر داده ام که در ۱۳۰۶
و مقصود هم یکمرتبه است و گمان نمیکند اشکالی وارد
باشد بنده ماده را برای ۱۳۰۶ نوشتیم .

رئیس -- آقای بیات

مرتضی قلیخان بیات -- بنده هم گمان میکنم همانطور
که آقای طاهری اظهار کردند در کمیسیون مخصوصاً این
کلمه قید شد و در راپورتی هم که داده شده فقط يك
مرتبه ذکر شده فقط و همانطور هم رای داده شد و این
عبارت هم باید در لایحه ذکر شود چون نظر کمیسیون
این بود و بعقیده بنده باید اضافه شود و آن قسمت
اولی را همانطور که اظهار کردند مطابق رائی است که
کمیسیون داده از این جهت بنده گمان میکنم بهتر
این است که آقای مخبر قبول کنند که منظور کمیسیون
بمعمل آمده باشد که اشکالی وارد نشود
مخبر -- منظور همین است بنده هم قبول میکنم .

رئیس -- پیشنهاد آقای حاج شیخ بیات مربوط
باین جا نیست و گمان نمیکم مربوط به آن لایحه باشد .
(بترتیب ذیل خوانده شد)

ماده واحده را بقرار ذیل اصلاح نموده و پیشنهاد میکنم
ماده واحده -- وزارت مالیه مکلف است که اضافه
عایدات بلدییه ها را به تناسب شهرها تقسیم نماید و
سهیمی اصفهان را هم باین تناسب بپردازند

رئیس -- گمان نمیکم موضوعی داشته باشد . پیشنهادی آقای
آقا سید یعقوب کرده اند ولی بعد از آنکه آقای مخبر
پیشنهاد آقای طاهری را قبول کردند گمان نمیکم دیگر
موضوعی داشته باشد .

(پیشنهاد مزبور بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم کلمه سنوات بعد حذف شود

رئیس -- بفرمائید .

آقا سید یعقوب -- بنده این پیشنهاد را کردم برای
خاطر اینکه اضافه عایدات سیصد و شش هم هنوز معین
نشده همینطور سیصد و پنج هم معین نشده و بودجه را
هم نمی آورند . ما هم که اطلاع نداریم چقدر است بودجه
را هم هر وقت می آورند آقای رئیس الوزراء مینویسند
دولت در نظر دارد تجدید نظر کند . امروز کاغذی
نوشته اند و بودجه را پس گرفته اند این است ترتیب
بودجه . اینجا مینویسد اضافه عایدات سیصد و پنج و
سنوات بعد . عرض میکنم ما که اطلاع نداریم از اضافه
عایدات سیصد و پنج و اما اضافه ۱۳۰۶ را که آقای
طاهری پیشنهاد کردند و آقای مخبر هم قبول کردند
ما والله خبر نداریم که اضافه عایدات داریم یا نداریم .
و نمیدانیم چه میکنند . و یوگا را چطور میخورند پس در
صورتیکه ما از بودجه خبر نداریم چطور میتوانیم چشم بسته
رأی بدهیم ؟ چشم ما کور است نسبت بنام عملیات دولت
و اطلاع نداریم در اینصورت چطور بگذرانیم بلکه در
سیصد و شش گفت ما اضافه عایدات نداریم دولت هم

دولت معتمد علیها است این است که بنده پیشنهاد کردم اضافه سیصد و پنچ را که نوشته است قبول کنیم اما سنوات بعد را قبول نکنیم تا مجلس يك تكلیفی با دولت معلوم کند

مخبر - اولاً این لایحه مال و کلا است و ربطی بدولت ندارد که حمله بدولت بفرماید. در سنوات بعد اضافه عایدات اگر باشد میدهند و اگر نباشد نمیدهند مجلس تصویب میکند که در صورتیکه اضافه عایداتی در سیصد و پنچ و سنوات بعد هست سی و شش هزار تومان به بلدیۀ اصفهان بپردازد اگر این محل بود دولت میپردازد اگر نبود که از عایدات مملکتی و بودجه عمومی نمیدهد برای اینکه مجلس میگوید فقط باید از اضافه عایدات بدهند در این صورت بنده تصور نمیکنم اشکالی باشد در کمیسیون بودجه هم که کلمۀ سنوات بعد نوشته شد برای این بود که ما نمیدانستیم از عایدات راه يك اضافاتی هست ولی دولت نمیدهد و این راهم که می فرماید اطلاع نداریم صحیح می فرماید بنده همیشه عرض کرده ام دولت باید لایحه تفریق بودجه را بیاورد که از خود بودجه اهمیتش زیاد تر است که ما بفهمیم چه کرده است ولی عجزاً تمام این کارها را در بودجه بلدیۀ اصفهان نمیخواهیم اصلاح کنیم در این صورت کما میکنم پیشنهاد ایشان موردی نداشته باشد و استدعا میکنم پس بگیرند

آقا سید یعقوب - پس میگیرم.

رئیس - پیشنهاد آقای مدرس

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم تبصره حذف شود.
مدرس - عرض میشود که هر لایحه را که آقای شیروانی مخبرش باشد دیگر نوبه ندارد کسی که حرف بزند. بنده اجازه خواستم که در اصل مطلب حرف بزنم و گمانم این است که از اول مطلب حل میشد و آن این است که اگر اجازه میفرمایند بنده

اینکه عوایدش زیادت بود وزارت وقت هم با آنها توافق نظر حاصل کرد و ماراد را گرفت پس شیراز و کاشان و کرمان و مشهد هم اینطور است و این يك تفضلی میشود برای سایر نمایندگان شهرها تفاوت مبالغ هم ندارد

رئیس - رأی گرفته میشود...

بعضی از نمایندگان - نائیباً قرائت شود (محدداً بشرح سابق خوانده شد)

رئیس - آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(عدۀ قلیلی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد. پیشنهاد آقای فیروزآبادی (بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که مبلغ ده هزار تومان مجلس اضافه اعتبار از بودجه سابق بلدیۀ اصفهان جهت يك مرتبه به بلدیۀ اصفهان بدهد

فیروزآبادی - در اینجا مذاکرات زیاد شد و حالا بنده خواستم حد وسط این کار را بگیرم نسبت باین مبلغ گزافی که نسبت بحال امروزه ما زیاد است و سی و شش هزار تومان است دستور هر جلسه هم که باید جلسه قبل معین بشود که نمیشود و بکمرنبه میآید اینجا نمیدانم موضوع چیست حالانده باین ملاحظه پیشنهاد کردم نه آن مبلغ کفاف باشد نه اینکه هیچ باشد ده هزار تومان بدهند که این ده هزار تومان هم اگر تحت نظر اشخاص صحیح بیاید و خرج شود خودش باندازه آن می و شش هزار تومان کار خواهد کرد و امیدوارم سایرین هم قبول کنند که همین ده هزار تومان داده شود جهت اصلاح بلدیۀ اصفهان اضافه از آن مبلغی که سابقاً داده میشد

رئیس - آقای دشتی

دشتی - یکی از مزایای آقای فیروزآبادی این است که در پول رأی نمیدهند و در خرج هم مخالفند و بکفست

که بقدر این پول تفاوت در اقتصادیات مملکتی میکنند این واقعیات این پیشنهادات حالا اگر تبصره را حذف کنند شاید بنده هم به این جهت رأی بدم

مخبر - بنده خیلی متشکرم که اظهارات آقای مدرس در حقیقت مؤید عرایض بنده بود در اصل قضیه ولی مرقوم فرموده بودند که از عایدات مملکتی نباید باشد تبصره هم از عایدات مملکتی نیست بنده میخواهم تبصره را معیناً اگر باز هم رفع اشکال آقا نمیشود ممکن است قبول کنیم (اگر مبالغ مذکوره فوق کافی برای پرداخت این مبلغ نباشد تفاوت از کل عایدات راه نادیه خواهد شد) همین عایدات اقتصادی بلدیۀ ها خواهد بود و در حقیقت مربوط به عایدات مملکتی نیست معیناً ممکن است در موقع رأی بطور تجزیه رأی گرفته شود

رئیس - در مرقع رأی قطعی تجزیه میشود و تکلیف این پیشنهاد معلوم میشود. پیشنهاد آقای بامداد

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم فقط برای یکسال مالیه تفاوتی که نسبت بعایدات ۱۳۰۴ بلدیۀ اصفهان صورت میدهد بپردازد.
رئیس - بفرمائید

بامداد - البته این لایحه از روی هيات اختلاف نظر بین مالیه و بلدیۀ تدوین شده است و خواسته اند همان مازادی را که بلدیۀ اصفهان ادعا میکند تأمین شود تفاوتی هم شاید زیاد ندارد این که بنده پیشنهاد کردم نظرم این بود همانطور که در کلیات مخالفت کردم و در ضمن مخالفت عرض کردم که عین همان گرفتاری که اصفهان دارد از حیث عایدات و اختلاف نظرش با مالیه شیراز هم عین همین گرفتاری را دارد پس اگر آقایان با این پیشنهاد موافقت بفرمایند سبب می شود که يك پایه برای تمام شهرها گذاشته میشود که آنها هم استفاده بکنند و روی همین مسئله میتوانند بمالیه بگویند که شما با بلدیۀ اصفهان اختلاف نظر داشتید بدلیل

از مخارج مملکتی را زائد میدانند اما در عین حال باید این مسئله را اعتراف کنیم که یکی از بهترین مخارجی که در مملکت ما میشود چیزیکه مردم می بینند و احساس میکنند و از آن استفاده مینمایند همان مخارج بلدیه است و الا تمام دوائر دولتی جز اسباب زحمت چیزی نیست .

در قسمت بلدیه ها هم که نوشته شده است سی و شش هزار تومان از روی حساب بوده البته این را حساب کرده اند و گفته نشده که حالا اول ده هزار تومان پیشنهاد کنند بعد پانزده هزار تومان بعد نوزده هزار تومان و بالاخره يك تومان يك تومان بالا ببرند تا این مبلغ برسد مخارج را از روی يك قاعده و ترتیب اساسی معین می کنند و قبلاً فکر و حساب کرده اند که بلدیه اصفهان چقدر واقعاً خرج دارد و این چیزیکه معین شده يك چیزی نیست که از آن بشود کسر کرد یا کمتر پیشنهاد کرد . این لایحه را وکلای اصفهان و هیئت دولت مطالعه کرده اند و بالاخره اینطور قرار شده که این پول بلدیه اصفهان داده شود این پول از روی فکر معین شده حالا که شما میگوئید این سی و شش هزار تومان بده هزار تومان تقابلاً داده شود اینرا باید از روی حساب بفهمانید . گمان میکنم آقای فیروزآبادی درست حساب فرموده اند

مخبر - برای مزید اطلاع آقای فیروز آبادی عرض میکنم که این پول باید بمصرف ساختن راه و تنویر و تنظیم شهر و حفظ آثار و ابنیه تاریخی اصفهان برسد يك شاهی از این پول صرف مخارج برسنلی و مواجب اشخاص نمیشود .

رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(کسی قیام نکرد)

رئیس - تصویب نشد . رأی گرفته میشود به اصل ماده از روی پیشنهاد آقای طاهری . بعد رأی گرفته

میشود به تبصره . آقایانیکه این ماده را تصویب میکنند قیام فرمایند .

(عده زیادی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . تبصره قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

اگر مبالغ مذکوره فوق کافی برای پرداخت این مبلغ نباشد تفاوت از کل عایدات راه نادیه خواهد شد

رئیس - رأی میگیریم بقبصره آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - تصویب نشد . تمام شد .

آقا سید یعقوب - باورقه نباید رأی گرفت ؟

رئیس - بکمرتبه رأی گرفته شد دیگر نمیشود رأی گرفت

چون تبصره رد شده اگر رد نشده بود مجبور بودیم به مجموعش باورقه رأی بگیریم . آقای دیبا

دیبا - بنده عقیده ام این است که این يك لایحه مالی است و باید با ورقه رأی گرفته شود منتهی چون تجزیه شده بود باقیام و قعود رأی گرفتیم .

رئیس - بسته بنظر مجلس است . در هر حال در يك امری دو مرتبه رأی گرفته میشود ؟ اگر تناقضی پیدا شود چطور ؟ در هر صورت رأی گرفته میشود با ورقه مخالفی ندارد ؟

جمعی از نمایندگان - خیر .
(در این موقع اخذ و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بتزیب ذیل حاصل شد)

ورقه سفید (علامت قبول) ۴۸

ورقه کبود (علامت رد) دو

(اسامی موافقین)

آقایان: شبروانی - میرزا حسن آیت الله زاده - عمادی مدرس - میرزا سید مهدی معتمد - بهبهانی - بهار طباطبائی دیبا - ثقة الاسلام بروجرودی - موافق

رئیس - آقای بامداد

بامداد - این لایحه لایحه خوبی است که روز پنجشنبه دولت آن را تقدیم کمیسیون بودجه کرد و همه آن را بحسن قبول نقلی کردند . بنده در همانجا گفتم که يك اظهاراتی دارم که در مجلس باید بعرض آقایان نمایندگان برسانم . و در حقیقت این عرایض بنده قدری راجع است به تسامحی که دولت نا حالا در این موضوع کرده و يك قسمت هم راجع بشرح بدیجی هائی است که يك عده کثیری از هموطنان ما در يك مملکتی بآن دچار و گرفتارند و بنده خودم بچشم دیده ام که آن بیچاره ها گرفتار چه بدیجی هائی هستند . ایرانیها بحکم سوابق و بحکم مذهب و بحکم ارتباط نام و سنخیتی که بین آن قطعه و این قطعه موجود است همیشه از این جا با آنجا میرفتند و می ماندند و مقیم میشدند هجرت میکردند و در آنجا عده شان زیاد شده . البته احصائیه دقیقی در دست نیست ولی نا چند سال پیش دویست سیصد هزار نفر ایرانی در آن جا بودند . از چند سال باین طرف بنده نمیدانم از روی چه مبنی و بچه نظر يك معاملاتی با این بدیجتها میشود که با هیچیک از واردین و مقیمین آن خطه نا کنون این طور معامله نشده حتی بشام حقوق فونسولی و حق کاپیتولاسیون حکومت عراق داده ولی در مورد ایران ها میخواهد این مسئله را مراعات نکند در صورتی که عده ایرانیها در آنجا خیلی زیاد هستند بنده در اینجا میخواهم يك قسمت هائی را عرض کنم ولی هیچ نمیخواهم مطبوعات ما نهیج شوند و در این موضوع خیلی تند بروند و چنانچه آنها کردند معامله کنند یکی دو نا از روز نامه های ما شرح بدیجی هارا در روز نامه و مقالات خودشان نوشته اند . حالا که روز نامه العراق آمده است يك مقاله جواب آن مقاله روز نامه ما را نوشته که خیلی حیرت آور است عنوان مقاله روز نامه این است : فوا عجیباً حتی کلات تشبنا این شعر مال فرزندق است و اصل شعر این است :

دولنشاهی - زوار - دادگر - مرضی قلبخان بیات
جلائی - عصر انقلاب - جمشیدی - دکتر رفیع امین -
اعتبار - حیدری - محمد آخوند - محمود رضا - میرزا
عبدالله خان ونوق - اسعد - کلالی - ارباب کبخسرو -
سهراب خان ساکینیان - دشتی - بجی خان زنگنه اعظمی
اراهیمی - نابت - ملک آرائی - اسکندر خان مقدمه
جهانشاهی - دیوان بیکی - آقا سید جواد محقق - ذوالقدر
فرهمند - حاج میرزا حبیب الله امین - سید کاظم بزدی
انجمنی - نجومی - ابلخان - بنی سالیان - فهمی - لویجنت
سلطان محمد خان عامری - حاج علی اکبر امین

اسامی مخالفین

آقایان: تقی زاده - آقا سید رضا فیروز آبادی

رئیس - عده حضار هفتاد و سه با چهل و هشت رأی تصویب شد . چند دقیقه تنفس داده میشود

(در این موقع جلسه برای تنفس تعطیل و پس از نیم ساعت مجدداً تشکیل شد)

رئیس - پیشنهادی راجع بدستور رسیده قرائت می شود

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیشنهاد میکنم لایحه کمیسیون بودجه راجع بقانون سنخیت در باره ایرانیان مقیم عراق عرب بعد از لایحه بلدیه اصفهان اجزاء دستور شود

آقا سید یعقوب - هاشم آشتیانی

از طرف نمایندگان - صحیح است

رئیس - ماده واحده قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده - مبلغ یکصد هزار قران از محل صرفه جوئی اعتبار سنه ۱۳۰۵ مخارج غیر مترقبه دولت اعتبار داده میشود که توسط دولت بمصرف مخارج احصائیه و توزیع تذکره و راهنمایی بانابع ایران مقیمین نواحی عراق عرب بوسیله اعزام مأمورین مخصوص برساند

فرا عجباً حتی جریر بسنی. آن را مخصوصاً تحریف کرده برای این که حمله بکنند روز نامه های ایرانی ما. بنده نمیخواهم مطبوعات خودمان را نهیج کنم که برضد آنها چیزی بنویسند زیرا مناسبات ما باید همیشه محفوظ باشد آنجا جائی است که ما در آنجا ثروت را کد و جاری داریم مشاهد متبر که مادر آنجا است. ولی تمام اعتراض بنده در این است حالا که این پیش آمد شد و اینهم عرض میکنم که ما نباید مطبوعاتمان را خیلی نهیج بکنیم برای این است که من در شیراز يك عکس و گراوری دیدم که خیلی چیزها بمن فہماید. يك روزنامه که شاید ماهی يك دفعه بیرون میآید يك عکس عباس اصفهانی را گراور کرده بود که در وادی السلام او را بدارزده بودند. این گراور خیلی چیزها بمن می فہماید. زیرا این روزنامه يك روزنامه مهمی نبود که بگوئیم در آنجا نماینده دارد یا کرس پوندانس دارد. این است که بنده توصیه میکنم که باید در اظهار احساسات يك قدری جلوگیری بکنیم و ما يك قدری خویست ملائم تر بشویم و بگذاریم آنها هر چه میکنند...

زوار - چرا؟

بامداد - بنده نظر خودم را عرض میکنم. این پیش آمدها شده. این اتفاق هم افتاده. بنده وقتی که این مشاهدات را دیدم خیلی متأثر شدم. و خودم هم در آنجا مشرف بودم و حقیقتاً هر روز بر تأثرم اضافه میشد و این جا که آمدم به آقای رئیس الوزراء عرض کردم این کتابچه بنده است و در آنوقت هم همراه من بود و تمام مسائل را که در آنجا دیده ام در این کتابچه یادداشت کرده و نت برداشته ام ولی حالا تمام مسائل را در مجلس عرض میکنم. مشهودات خودم و معاملات که با ایرانیها میکردند تمام را با آقای رئیس الوزراء وقت عرض کردم و مکرر هم عرض کردم. تا کید هم کردم و گفتم آقا يك کاری بکنید. خوب نظرم هست که حضرت آقای پیرنیا رئیس کمیسیون خارجه بودند و بنده

یعنی حالا که این قانون سنخیت منحوس را گذرانده اند نازه دولت ما بخیال افتاده و این لایحه را بمجلس آورده نابلکه بخیال خودشان فی الجمله بهبودی برای اتباع ایران و ایرانیهای بدبخت در عراق حاصل شود بنده بدولت پیشنهاد کردم که باید یکی از چند کار را کرد. تا وقتی که تکلیف مناسبات ما با آنها معین نشده و تا وقتی که آنها این نوع معامله با ایرانیها می کنند یعنی تا ما ما بدر از اتباع سوریه که يك دولت تحت الحمايه و تحت قیمومیتی است معامله می کنند دولت اجازه ندهد که دیگر از ایران کسی بانجا برود. و بواسطه يك مقدمه مستحب مرتکب هزاران عمل محرم بشوند. می خواهند زیارت بروند. مشهد بروند. قم بروند. دیگر اینکه حقیقتاً ایرانیها را دعوت کنند که به مملکت خودشان بیایند. چند روز قبل آقای شیروانی تذکر دادند که يك عده بواسطه پیش آمد هائی از عشار قشقائی بانجا رفته در صورتی که آنها همیشه میل دارند که بسر خانه و زندگی خودشان بیایند و در اینجا باشند بیلاق و قشلاق کنند. خوب است همه این ها را دعوت کنند که به مملکت خودشان بیایند. يك عده زیادی از آشوریه در موصل هستند و با آنها انواع واقسام خویدها را کرده اند وقتی آنها را داخل قشون هم کرده اند ولی هر وقت بانها تکلیف کرده اند که بیایند و تبعیت عراق را قبول کنید حاضر نشده اند گفته اند ما ایرانی هستیم و قبول نکرده اند. دولت آنچه را قبول نمیکند و گوش نمیدهد این جور چیزها است. بنده تصور میکنم که ما هیچ کاری نباید بکنیم و هیچ اقدامی هم لازم نیست اگر میگویند با مذاکرات حل نمیشود دولت باید راه مال التجاره را از بغداد بر گرداند و راه را از محمره و دزفول قرار دهد و مال التجاره را از این طریق بیاورد. خود همین کار خیلی تفاوت معامله است بجهت اینکه الان مبلغ خطیری تراژیت میکیرند. از آن گذشته يك منافع دیگری این اقدام برای ما خواهد داشت. برای حمل و نقل برای گمرک و سایر ترتیبات ما فائده خواهد داشت دیگر اینکه رفتن زوار را بخاک عراقی غدغن کنند

اینها بقول خودشان هفتاد میلیون روپیه بودجه دارند سه مالیات میدهند یکی مالیات ترك که هنوز باقی مانده یکی مالیات اختلال که غرامت است و یکی هم مالیات حکومت عراق. حقیقتاً شانه شان در زیر این مالیات گزاف و بار سنگین خم شده و یکی از بهره ها و عوائد زیاد آنها همین تراژیت است که از مال التجاره ها میکیرند. و اگر نماند دولت را در تغییر دهد و مال التجاره را از محمره بیاورد و این تراژیت را ندهد خیلی برای ما فائده خواهد داشت یکی دیگر ثروت بی انتهای است که مثل سبیل از ایران بطرف آنجا جاری است و بابتی از آن جلوگیری شود فلان پیر زن بدبخت با هزار جان کندن مقداری پول نقد میکند بر میدارد می برد آنجا تقدیم آقا بان میکند و بر میگردد آنوقت اینطور هم از آن بدبخت پذیرائی می کنند هزار جا جلوش را میکیرند و اسباب زحمت برایش فراهم می کنند. خوب! حالا که او پولش را تقدیم میکند افلا از او خوب پذیرائی کنند. بعضی از مامورین و نمایندگان وظیفه شناس دولت که در بین النهارین هستند و حقیقتاً بنده از آنها خیلی متشکرم مثل نماینده کاظمین خیلی از این وضعیت متأثر بود و از ثروت خودش بعضی اوقات که ایرانی های بدبخت گرفتار میشدند و کیل میکرد و با آن بیچاره ها مساعدت و کمک میکند. او به بنده گفت والناس میکرد که آقا نگذارید زوار بیاید در صورتی که بر خلاف منافعش بود. و نقل میکرد که يك وقتی که رفتن زوار بانحدود غدغن شده بود ماها خیلی محترم شده بودیم ما وقتی که در بازار بغداد راه میرفتیم همه همینطور کار هاشان را کد بود و هیچ کاری نداشتند مثل بازارهای خودمان. و وقتی که ما میرسیدند می گفتند هل من بشارة؟ یعنی آیا بشارت داری آیا خبری شنیده اید که دو مرتبه زوار بان جا بیاید و این را اسباب خوشوقتی خودشان میدانستند. بهر حال بعد از اینکه هیچکدام از این تدابیر را دولت محترم

عمل نکرده و آن دولت گذشته هم عمل نکرده نازه آمده اند و این لایحه را آورده اند. و دو ماه وقت بیشتر باقی نیست آنوقت هم نازه تا این قانون سیراداری بکند تا مأمورین بروند چه خواهد شد؟ این مأمورین میروند چه کنند؟ چطور این پول را باید خرج بکنند این ها برای درد مرهم نیست. بنده هیچ مخالف نیستم و هر قدم مخفی برای ایرانیهای مقیم آنجا برداشته شود خیلی خوب میدانم. ولی فرضاً موعده این قانون سنخیت هم که بگذرد ما که او را نه پذیرفته ایم. ما که او را برسمیت نمی شناسیم. تمام اتباع ایرانی اتباع ایرانیند و هر وقت بیایند این جا با آنها معامله تبعه ایران خواهیم کرد. بالاخره نه آنها راضی اند که غیر ایرانی باشند و نه ما آنها را بغیر از ایرانی بسمت دیگری میشناسیم. ولی خدا قدری هدایت کند این دولت های ما را تا از اول بفکر انجام وظیفه باشند و يك كاري بکنند که هموطنان ما در خارجه اینقدر گرفتار نباشند. شیروانی - در اینکه عجالتاً داخل مسائل سیاسی بین خودمان و امارت عراق باید بشویم یا نه و این موضوع را طرح کنیم در موقع طرح این لایحه بنده اساساً زردید دارم که آیا این مسئله صلاح است و مقتضی است که يك مسائلی را بگوئیم و عنوان کنیم یا نه؟ بدون اینکه در خارج هم يك مطالعه کاملی در اطراف قضیه شده باشد. اساساً تصمیم صحیحی در اطراف قضیه باید گرفته شود. البته همانطور که گفتند یکی از مسائل مهم در سیاست خارجی ما همین موضوع است باید يك روزی دولت های ما و همینطور مجلس شورای ملی يك تصمیم قطعی نسبت باین موضوع اتخاذ کنند مسائلی که فرمودند همینطور است و خیلی صحیح است و شاید آقایان دیگر هم که در آنجا بوده اند مثل آقای آیت الله زاده و سایرین این مسئله را بیشتر میدانند و اطلاع دارند. و این نازه کمی ندارد. سابقاً هم والی هائی که در بین النهرین بودند وضعیت چندان خوب نبود منتهی

حالا بدتر شده. رو بهمرفته دولت باید يك اقداماتی در خارج بکند و يك مسائلی هم هست که ما در اینجا باید حل کنیم و تصمیمی اتخاذ کنیم. مذاکرانی که میشود خیلی بموقع و بجاست و بموجب اطلاعاتی که بنده دارم الان دولت مشغول يك اقداماتی است و راه چاره هم همانهاست است که فرمودند. ما باید یکی از بجاری مهم عایدات عراق را قطع کنیم و آن تقریباً سالی بیست و يك میلیون حق ترازیت است که بیشتر از ایران گرفته میشود. بجاری مهمتر از این همان تروت ما است که همه روزه بآن مملکت میرود. و لو موقتاً هم شده ما باید این بجاری را قطع کنیم. و يك اقدامات اساسی نری برای آوردن کلیه اتباع ایران از آن جا بمملکت خودمان باید بجا آوریم. اعم از اینکه این پیش آمد ها از طرف همسایه ما نسبت بما بشود یا نشود. در هر حال ما باید يك فکری برای معاودت اتباع خودمان باین مملکت بکنیم. يك روزی باید این ها بر گردند باین مملکت عربص و طویل. زیرا این مملکت با این جمعیت کم دیگر طاقت اداره کردن خودش را ندارد. همانطور که اشاره فرمودند یکی از دسته های مهاجرت را که بنده خودم مطالعه کرده اطلاع دارم بعرض میرسانم. سمیرم علیا که یکی از نقاط حوزه انتخابیه بنده است موقتاً محل ثبلاقی ایل قشقائی است. طائفه دره شوری در آن حدود داشته اند که بنده دوسه روزی در بین این طایفه مهیا بودم و مخصوصاً مذاکرانی در اطراف این قضیه با آنها شده در اواخر جنگ که در جنوب ایران يك جنگی واقع شد یکی از رؤسای طایفه دره شوری بصرالله نام خیانت کرد و به نفع اجالب با برادران خودش جنگیده و بالاخره مجبور شد که از مملکت خودش مهاجرت کرده و بکعبه از افراد ایل قشقائی را در اطراف بصره برد و در آن محدود سکنا داد. در آنوقت شاید بیشتر از ششصد در خانه از ایل قشقائی به بصره رفتند. ولی مطابق تحقیقاتی که بنده کرده ام چهار هزار در خانه الان از ایل قشقائی

که یکی از ایلات مؤلد تروت ایران است در اطراف بصره و آنحوالی سکنی اختیار کرده اند. و باید يك اقدامی برای مراجعت آنها بعمل آورد این اقدام هم خیلی سهل و ساده است کما اینکه بنده با رؤساء و خوانین ایل قشقائی مذاکره کردم گفتند آنها خودشان میل دارند که بمرکز بیایند فقط يك کاغذی باید از مرکز بدست ما داده شود ما خودمان حاضریم که این چهار هزار در خانه را بایران بیاوریم زیرا این ها عادت دارند که در بیلاق و قشلاق زندگانی کنند فقط میخواهند در ایران زندگانی آسوده و مرتع داشته باشند و دولت باید يك کمک تقدی برای معاودت آنها بکند. و این چهار هزار در خانه متجاوز از بیست هزار جمعیت دارد و همینطور از سایر طوایف جنوب و جنوب غربی بطوریکه همه میدانیم مقدار زیادی از ایرانیها به بغداد و سایر نقاط رفته اند و تمام اینها را باید بر گردانند و حاضرند که بر گردند. در اینجا گفته شد که يك عده از ایرانیها هستند که در آنجاها ملك و علاقه دارند تجارت دارند آنها نمی توانند بیایند اولاً لازم است عرض کنم که این عده در مقابل توده ایرانی که در آنجا اقامت دارند عده شان خیلی کم است و اکثر ملك و علاقه ندارند. قبلاً باید با آنها اطلاع داد و توده را متذکر کرد و آنها را بایران آورد و بعد برای آن اشخاصی که در آنجا علاقه دارند دولت باید يك فکری بکند و يك سیاست بکار برد که آنها را با علاقه شان نجات دهد و راه این هم همین است که آقا فرمودند و ما باید بجاری عایدات را بروی آنها به بندیم و آنها را در مضیقه بگذاریم وقتی که این کار را کردیم مجبور خواهند شد که بهتر از این با ما معامله کنند و با برادران مسلمان خودشان بهتر رفتار کنند بنده از این رویه که امارت عراق پیش گرفته تعجب نمیکنم اگر ما به توده عراقی مراجعه کنیم می بینیم که آنها با ما دوست اند. هم کیشند. و راضی باین ترتیبات نیستند اینها

يك سیاست هائی است که هم بحال عراق و هم بحال ایران مضر است و در آنها اعمال میشود و اگر برادران عراقی ما بکفدری تعقل کنند ملتفت قضیه خواهند شد. ما باید کاری کنیم که آن سیاست از شرق مخصوصاً از ایران و عراق مرتفع شود. عجالتاً دولت را باید تقدیس کرد که بفرمایش خود آقای بامداد این کاری را که دولت های سابق نکرده بودند انجام داده و این اولین دولتی است که بفکر افتاده برای اتباع ایران در عراق يك تصمیم جدی اتخاذ کنند. بنده اطلاعاً عرض میکنم که در خارج هم دولت مشغول يك اقدامات اساسی و قوی نری است و همه روزه مشغول عمل است و البته اگر يك روزی لازم شد دولت نتیجه اقدامات خودش را به مجلس خواهد آورد عجالتاً مشغول مذاکرات و مکاتبات است و اقدامات میکنند و راجع بآن موضوعاتی که فرمودند چیز هائی در نظر گرفته شده. فقط این قسمت را چون محتاج به بودجه و پول بوده. مجلس آورده عجالتاً يك عده اتباع ایران در آنجا هستند که يك قران دو قران هم ندارند تذکره بگیرند و بتوانند ایرانیت خودشان را ثابت کنند يك عده بیچاره دیگر هم هستند که ایرانیتهشان مشکوک است. دولت می خواهد بوسیله يك مأمورینی يك پولی آنجا بفرستد و تذکره بجائی بآنها بدهند يك مأمورینی هم در نظر گرفته شده که برای دادن اطلاعات لازمه بآن بیچاره ها بعراق بروند و وسائل آوردن آن ها را بایران فراهم کنند. ولی در مجلس شورای ملی باید این نکته بدولت تذکر داده شود که در انتخاب مأمورین باید دقت کامل بشود. بعقیده بنده مهم ترین رجال ما باید داو طلبانه برای انجام این کار بعراق بروند. و الا اگر بنا باشد اشخاص عادی بفرستند جز اینکه بروند آنجا و این پول را صرف خودشان بکنند و مواجب بگیرند کاری از پیش نیبرود. از علماء و رجال ما شاید يك اشخاص خوبی باشند که بعراق بروند علمای عراق هم در آنجا هستند و آنها هم دارای این درد هستند و

منظرنند که از طرف دولت ایران يك اقدامی بشود و يك دستي از این جا بطرف آنها دراز شود آنها هم البته كلك های کافی خواهند كرد . عجلتاً این قدم اول است که بر داشته میشود باید كلك كرد و تذکر بدوات داد که اقدامات اساسی نری بکنند .

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است رئیس - رأي گرفته میشود بماده واحده با اوراق آقایانیکه موافقت ورقه سفید و الا ورقه کبود خواهند داد .

بامداد - بنده يك پيشهادی دارم .

رئیس - قرائت میشود

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصره ذیل در ماده اضافه شود .
تبصره - مادام که مناسبات مابین ایران و عراق روشن و ابرانیها در آنجا همه گونه مرفه نشده اند تذکره برای رفتن بعراق عرب به احدی داده نخواهد شد
بعضی از نمایندگان - مخالفتی ندارد .
مخبر بنده قبول میکنم .

رئیس - رای گرفته میشود باین ماده و تبصره با ورقه آقایانیکه موافقت ورقه سفید خواهند داد .
(در این موقع اخذ و استخراج آراء بعمل آمده پنجاه و دو ورقه سفید تعداد شد)

اسامی رای دهندگان

آقايان : محمود رضا - عصر انقلاب - دشتی - ميرزا هاشم آشتیانی - شيرازی - داد گر - نوبخت - عمادی - ميرزا حسن آيت الله زاده - سيد يعقوب - بهبهانی - بهار - ملك مدنی - نگهبان - بامداد - امام جمعه اهر طباطبائی دببا - دولتشاهی - زرار - اسفندیاری - موقر - جلائی - جشیدی - دهستانی - محمد آخوند - اعتبار - ملك ابرج ميرزا پور تیمور - معظمی - ميرزا عبدالله خان وثوق - سهراب خان ساکنیان - محمد تقی خان اسعد اعظمی - پالیزی - بدر - ابراهیمی - مفتی - ملك آرائی - دكتر رفيع امين - اسکندر خان مقدم - تقی زاده - دكتر مصدق - حقنویس - محمود القدر - فیروز آبادی - فرهمند - سلطان محمد خان عامری - حاج ميرزا حبيب الله امين - فهیمی - افخمی - ایلخان - بنی سلیمان - دیوان بیگی

رئیس - عده حاضرا ۶۳ با پنجاه و دو رای تصویب شد جلسه را ختم میکنیم جلسه آنيه روز سه شنبه . دستور را هم عرض میکنم بعداگر تصویب نفرمودید جور دیگر میکنیم . دستور اولاً لایحه سیم کشی . بعد لایحه بلديه مخالفتی نداد

بعضی از نمایندگان - خیر صحیح است

(جلسه بیست دقیقه بعداز ظهر ختم شد)

قانون

اجازه پرداخت سی و شش هزار تومان اضافی بلديه اصفهان در ۱۳۰۵ و ۱۳۰۶

مصوب ۱۹ شهریورماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده واحده - بوزارت مالیه اجازه داده میشود بابت اضافه عایدات مالیات راه در ۱۳۰۵ و ۱۳۰۶ سهمی بلديه ها مبلغ سی و شش هزار تومان علاوه برمبلغی که بموجب قانون مصوب ۱۹ بهمن ۱۳۰۴ به بلديه اصفهان تعلق میگيرد فقط برای یکمرتبه به بلديه مزبور پردازد - این وجه برای مصرف تسطیح و ساختمان خیابانها و کوچه ها و تعمیرات پلهای داخلی و تنویر شهر اصفهان تخصیص خواهد یافت

اینقانون که مشتمل بر یکماده است در جلسه نوزدهم شهریورماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید
حسین پیرایا رئیس مجلس شورای ملی

قانون

اعتبار ده هزار تومان مخارج احصائیه و توزیع تذکره و راهنمایی بانباع ایرانی مقیم عراق عرب

مصوب ۱۹ شهریور ماه ۱۳۰۶ شمسی

ماده واحده - مبلغ یکصد هزار قران از محل صرفه جوئی اعتبار سنه ۱۳۰۵ مخارج غیر مترقبه دولت اعتبار داده میشود که توسط دولت بمصرف مخارج احصائیه و توزیع تذکره و راهنمایی بانباع ایران مقیمین نواحی عراق عرب بوسیله اعزام مأمورین مخصوص برساند

تبصره - مادام که مناسبات مابین ایران و عراق روشن و ابرانیها در آنجا همه گونه مرفه نشده اند تذکره برای رفتن بعراق عرب باحدی داده نخواهد شد

اینقانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه نوزدهم شهریورماه یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید

حسین پیرایا : رئیس مجلس شورای ملی